The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexiko $2.00 per year.
Subscription to Foreign countries.....$3.00 per year.
Advertising rates on application.
We execute all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Adress all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis Laikrasztis
'LIETUVA'
Išeina kas Pětnyčią, Chicago, Ill.
Prenumerata Suvien. Valstijose, Kanadoje ir Mexike ant metų $2.00.
Kitose Viešpatystėse „ „ $3.00.
Prenumerata turi buti iš viršaus apmokama.
Apgarsinimų prekės gaunamos per laišką.
"Lietuva" spaudina visokias Knygas, Konstitucijas ir visokius kitus drukus. Vertimus iš kitų kalbų atlieka knogeriausiai.
Visuose reikaluose adresuokite teip:
A. OLSZEWSKIS,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 24 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 10 d. Sėjos (June) 1904 m. Metas XII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Maskolijos su Japonija.

Ant karės lauko pereitą sanvaitę ištikro nieko svarbaus neatsitiko, matyt abidvi pusės rengia savo pajiegas didesniam mušiui. Japoniečiai gabena vis daugiau kareivių į aplinkines Porto Arthuro ir kaip sako, iki 15 d. berželio turės pakaktinai kareivių ir viskas bus parengta ant veržimo tos dručiausios Azijoj maskoliškos tvirtynės; tąsyk japoniečiai per šturmą pradės veržti Port Arthurą. Dabar jie ant pussalio Liao Tung turi sutraukę 85000 kareivių. Kiek yra tvirtynėj maskolių, tikrai nežinia. Be abejonės apie maskolių skaitlių Port Arthure geresnes žinias turi japoniečiai negu laikraščių korespondentai. Laikraščiai skaitlių maskolių Port Arthuro tvirtynėj paduoda ant 40000 kareivių, skaitant ir tuos, kurie į tą tvirtynę pasislėpė iš Kintchau, Talienwan ir Dalny. Tvirtynės komendantas, jenerolas Stoessel, prisakė apginkluoti visus vyriškos lyties gyventojus ir juos priskirti prie tvirtynės apginėjų. Su prievarta priskyrė prie maskoliškos kariumenės ir svetimtaučius, gyvenančius Port Arthure. Daugumą svetimtaučių nuo tarnavimo išliuosavo svetimi konsuliai, bet kad ne visi kraštai turi Port Arthure savo konsulius, tai be abejonės tie svetimtaučiai, kurie neturi savo apginėjų, turi tarnauti eilėse maskoliškų kareivių; be abejonės tokių priverstinai tarnaujančių maskoliams svetimtaučių yra diktas skaitlius.

Londono laikraščiai pranešė, buk nė Aleksiejev, nė caras, nė karės ministerija nepritaria plianui Kuropatkino, kuris, neturėdamas dabar pakaktinai pajiegų, norėjo japoniečiams išduoti Port Arthurą, iš jo ir nuo viso Liao Tung pussalio ištraukti kareivius ir surinkti juos aplinkinėse Mugdeno arba Charbino ir čia parengti didesnį pasipriešinimą japoniečiams. Caras vienog, ant prikalbinėjimo Aleksiejevo ir jo galingų parėmėjų, prisakė Kuropatkinui pasistengti išliuosuoti Port Arthurą nuo japoniečių apgulimo, nors dėl to reiktų ant pavojaus išstatyti visą maskolišką kariumenę. Mat maskoliškas randas bijosi, kad neužgimtų maištai Maskolijoj prieš randą, jeigu Port Arthurą paveržtų japoniečiai. Paėmimą šitos tvirtynės, jeigu tas japoniečiams pasisektų, net daugelis specialistų laiko už labai svarbų, galima sakyti už galutiną pergalėjimą maskolių. Nužudę Port Arthurą ir Vladivostoką, jau maskoliai negalėtų atsigriebti nė ant sausžemio, o maskoliški kariški laivai, stovinti tuose portuose, arba patektų japoniečiams, arba reiktų juos paskandyti ir iš Europos negalima but laivų siųsti. Japoniją gi tik su laivyne galima įveikt.

Rodosi, maskoliai jaučia, kad Port Arthur gali patekti japoniečiams, kadangi pereitą sanvaitę iš porto kariški laivai stengėsi ištrukti, bet šuviai japoniškų laivų, dabojančių išėjimą iš uosto privertė maskolius grįžti atgal. Pereitos nedėlios dieną lygiai jurininkai ant japoniškų kariškų laivų, kaip ir kareiviai apstoję tvirtynę, girdėjo aplink Port Arthurą smarkias expliozijas. Nuo ko jos pačjo, tikrai nežinia.

Admirolas Togo pranešė, jog laivas „Tshikase", netoli Liateshun aplinkinėse Port Arthuro, užtiko maskolių parengtus įtaisymus bevielinio telegrafo ir juos išnaikino. Laivas „Ikasutshi", prie salų Sanshan, užtiko maskolių ant jurių dugno paklotas torpėdas ir jas išnaikino. Ant jieškojimo paklotų prie krantų torpėdų japoniečiai siunčia speciališkus žvėjus-narus, kurie su tam tikrais aparatais, nusileidę ant jurių dugno, gali po vandeniu išbuti pusę dienos ir išvalyti nuo maskoliškų torpėdų gana didelius jurių plotus. Žinoma, tie narai negali nusileisti giliau kaip ant 50 sieksnių, kadangi giliau kunas neišlaiko didelio vandens spaudimo.

Matyt maskoliškas randas bijosi ištikro maištų dėl nesisekimo maskoliams ant karės lauko, kadangi jis, per savo agentus, ant nuraminimo ypač lengvai įtikinčių kad ir į nebutus daigtus minių, visokius, kartais net juokingus, leidžia paskalus, kuriais ramina, kol tas yra galimu, nekantrias minias. Pereitą sanvaitę Peterburge nežinia kas išplatino paskalą, buk vienas iš sumaniausių japoniškų vadovų, svarbiausias Kuropatkino priešas, stumiantis maskolius į šiaurius, jenerolas Kuroki pateko į maskolių nelaisvę. Žinoma, melagystė greitai išeina į aikštę, bet ji visgi nuramina nors ant trumpo laiko žmones. Pasirodžius vienai melagystei, tie pats slapti rando agentai leidžia kitą, panašią ir tokiu budu nors ant trumpo laiko nuramina neužganėdintas iš karės vedimo budo minias. Žinoma, tuom užganėdinimo negalima suteikti, bet randui rupi, kad nors ant trumpo laiko žmonis nuo maištų sulaikyti kad ir su melo pagelba; kas toliau bus, nieks nežino. Gyventojai karės ne geidžia ir už jos pradėjimą apkaltina randą. Jeigu iš karės Maskolija išeitų pergalėta, nėra abejonės, kad jos viduriuose pasikeltų gyventojai prieš randą ir carą. Caras galėtų užsilaikyti ir susidrutinti ant savo sosto vien tąsyk, jeigu su pagelba pergalėjimo japoniečių galėtų žmonėms akis apdumti.

Ant karės lauko pereitą sanvaitę buvo rods daug susirėmimų, bet visi jie buvo maži, ne svarbūs, terp atsitolinusių nuo didelių pajiegų kareivių dalių, bet ir tuose susirėmimuose, net kaip pats prisipažįsta, maskoliams reikėjo trauktiesi atgal, nors kaip jie giriasi, susirėmimuose japoniečių žuvo daugiau. Kaip vienog maskoliai gali žinoti nuotrotas priešų, jeigu neįstengė priešų nustumti? Tik palaikęs mušio lauką, išrastų, negyvėlių gali žinoti apie nuotrotas priešo, pasitraukęs to niekaip negali žinoti. Didžiausias iš tokių mažų susirėmimų buvo netoli Tshushiatun. Čia dalis japoniškų raitelių susitiko su 2000 maskolių pėkštininkų, artilerištų ir raitelių. Japoniečiams vienog pasisekė maskolius nuvyti. Mušyje japoniečiai nužudė 4 užmuštus ir 4 pašautus kareivius. Buvo ir daugiau mažų susirėmimų; vienas buvo netoli New Chwango, kur 1500 japoniečių sumušė 4000 kazokų, užmušė jų 200. Netoli uosto Port Arthuro japoniečiai paskandino maskolišką kariškų laivą Giliak.

Japoniečiai po Takushan išsodino ant kranto 25000 kareivių su 60 kanuolių. Ta dalis paskirta ant nedaleidimo Kuropatkinui atsiųsti pagelbą apgultam Port Arthurui; ji paskirta ant uždengimo užpakalio besirengiančių veržti Port Arthuro tvirtynę japoniečių.

Chiniškų plėšikų, arba teip vadinamų chunchuzų, atsiranda vis daugiau išilgai bėgančio per Mandžuriją geležinkelio, kurie ardo maskolišką geležinkelį, užpuldinėja ant mažesnių maskolių pulkelių. Pagauti juos maskoliai neįstengia. Tie chiniški plėšikai, arba, geriaus sakant, padedanti japoniečiams chiniški liuosnoriai, yra po vadovyste japoniškų oficierų. Juo daugiau maskoliai turės nepasisekimų, juo daugiau bus tų padedančių japoniečiams chiniškų neva plėšikų. Ir geriausi chiniški kareiviai sutraukti ant Siberijos rubežių. Menka priežastis gali Chinus padaryti atvirais maskolių priešais: visi chiniečiai nekenčia maskolių už jų žiaurų pasielgimą. Maskoliški oficierai, ant išbandymo savo revolverių, šaudo tiesiog į chiniečius, kareiviai gėdina chiniškas moteris, veržia viską nuo gyventojų. Už tą žiaurumą kareivių reikia kaltinti caro randą, kurio pareiga mokinti kareivius, kaip turi elgtis, pareiga oficierų daboti, kad kareiviai neskriaustų nė dalyvaujančių karėj gyventojų. Japoniečiams nė pats maskoliai žiaurumo nedrysta išmėtinėti.

Siunčiant rezervos kareivius ant karės lauko iš Charkovo, kada juos susodino į trukį, jų moterįs su mažais vaikais susėdo ant šėnių geležinkelio ir neleido trukio. Nužudęs kantrybę oficieras, davė ženklą trukiui važiuoti. Mašinistas paleido trukį į pulką moterų ir jo ratai sudraskė 15 vaikų ir 14 moterų, neskaitant sunkiai sužeistų. Japonijoj nieko panašaus ne buvo: ten moterįs ir motinos pačios atveda savo vyrus ir vaikus traukiančius į karę.

Pietinė Azija.

Anglijonai vėl turėjo smarkų mušį su ginančiais savo gimtinį krastą tibetonais. Mušis matyt buvo gana smarkus. Anglijonams pasisekė užstojančius jiems kelią tibetonus sumušti ir atimti nuo jų dvi, bet senas kanuoles. Mušyje krito ir vienas jenerolas lamaistų popiežiaus Dalai-lamos iš Lhassos. Nepaisant vienog ant to nepasisekimo, tibetonai nesiliauja besipriešinę. Suvienytų tibetonų vadovai atsisakė priimti laišką angliškos expedicijos viršininko ir perduoti jį į Lhassą Dalai-lamai.

Nepasisekimai maskolių karėj su Japonija atsiliepia jau ant visų Azijos tautų. Jos iki šiol baltveidžius europiečius laikė už nepergalimus; visur, bijodami europiečių galybės, azijatai lenkė sprandą prieš baltveidžių galybę, keli šimtai kareivių valdė kraštus turinčius milijonus gyventojų. Japoniečiai parodė, kad tie, kuriuos laikė už nepergalimus, prieš kuriuos lenkėsi, yra pergalimi, ant pergalėjimo reikia tik mokslo ir vienybės. Gandas apie sumušimus maskolių Mandžurijoj prisigriebia į visus Azijos užkampius ir azijatai įgauna vis didesnę drąsą, terp jų atsiranda noras pasipriešinti išnaudojantiems Aziją europiečiams ir amerikonams. Jeigu sykį Azijos tautos išmoks europėiško karės vedimo budo ir eis iš vien, europiečiams ir amerikonams reiks nešdintiesi namon. Civilizacija per tai nieko nežudys, kadangi ištikro nė europiečiai, nė amerikonai necivilizuoja Azijos, bet vien išnaudoja ją ir jos tautas, besiplatinimą civilizacijos terp Azijos tautų net įsireižę stabdo. Todėl Anglija, nors negeidžia susidrutinimo Maskolijos Azijoj, bet bijosi pasekmių sumušimo maskolių. Juk pusė milijono anglijonų valdo 300 milijonų Indijų gyventojų, juos išnaudoja be jokios mielaširdystės. Susivienyję, indiečiai lengvai galėtų išvyti anglijonus iš Indijų. Japoniečiai parodo, kad ant pasiliuosavimo nuo europiečių jungo reikia tik vienybės, drąsos ir mokslo. Paveikslas yra geriausiu pertikrinimu ir mokintoju.

Ant salos Sumatros atčiniečiai nesiliauja besipriešinę holandiečiams. Pereitoj sanvaitėj vėl buvo keli smarkus susirėmimai, kuriuose vienog atčiniečiai likosi sumušti ir kelios jų tvirtynės pateko į holandiečių rankas. Viename mušyje krito į pusantro šimto atčiniečių.

Afrika.

Tąsynės Amerikos su Morokko randu už plėšikų paimtą į nelaisvę amerikoną Perdicarisą dar nepasibaigė, jis iki šiol dar neišpirktas. Ant privertimo Morokko, į Tangerą atplaukė čiela dalis Amerikos kariškos laivynės, kas ypač Prancuzijai, po kurios protekcija yra Morokko, labai nepatinka. Tuli Londono laikraščiai, norėdami pasėti didesnius nesutikimus terp Prancuzijos ir Amerikos, ant paskutinės meta nužiurėjimą, buk ji, pasinaudodama iš progos, nori nuo Morokko iškaulyti kokį portą ant Atlantiko. Jeigu vienog tokį mierį Amerika turėtų, tai tam pasipriešintų veik visos didėsės Europos viešpatystės, ne viena Prancuzija, kadangi nieks Europoj negeidžia įsiskverbimo Amerikos arti Europos. Tame nieko įstabaus nėra. Juk ir Amerika negeidžia besiplatinimo Europos valdybų Amerikoj; neįstabu, kad tokius jau norus turi ir didėsės Europos viešpatystės.

Isz Lietuvos.

—o—

Iš Vilniaus.

Vietoj ėsančių dabar Vilniuj muzikos kursų, bus parengta muzikos ir giedojimo mokykla. Miestas nuo savęs mokyklai paskiria po 1000 rubl. ant metų pašelpos.

Už nemokėjimą skolų, Vilniaus žemiškame banke, 14 ir 12 d. berželio per aukcijoną bus parduodami namai.

Ant pardavimo paskirta: 170 namų Vilniuje ir 3 Lydoj. Dvarai gi bus pardavinėjami 22 d. berželio ir 13 d. liepos. Paskirtų ant pardavimo dvarų yra: Disnos pav. 38, Vilniaus 32, Šventėnų 21, Ašmėnų 18, Lydos 17, Vileikos 16, Trakų 16. Norinti pirkti dvarus turi turėti daleidimą jeneral-gubernatoriaus arba gubernatoriaus. Ant pirkimo namų miestuose toki daleidimai nereikalingi, nes gali pirkti kas tik nori, kas turi pinigų.

15 d. gegužio atsibuvo Vilniuje pirmutinės šįmet arklių lenktynės. Bėgimų buvo 7. Didžiausia dovana buvo 300 rubl.

Iš Baltstogės, Gardino g.

Visoki darbai čianykščiose dirbtuvėse su visu apsistojo, o per tai daugybė darbininkų atsirado be darbo, jų šeimynos kenčia badą. Susitvėrė komisija gelbėjimo vargą kenčiančių darbininkų. Ant pirmo susirinkimo komisijos likosi pakviesti ir aplinkiniai dvarponiai. Neturinčių darbo darbininkų mieste yra suviršum 1000. Vietiniai žydai sutiko sudėti, pagal išgalę: po 50 rubl., 25 rubl., 15 rubl., 10 rubl., 5 rubl., 3 rubl. ir po 1 rubl.

Iš Kauno.

Sudegė čia Blumenthalio alaus leidinyčia, o joje apie 80000 pudų salyklo.

Po Kauno guberniją dabar važinėjo akių gydytojų komisija; 1 d. berželio komisija atkako į Braslavą. Zarasų pav. Akims serganti gali kreiptiesi prie daktarų, už gydymą nereikia nieko mokėti.

16 d. gegužio likosi uždaryti kursai pašautų kareivių dabotojų, koki buvo parengti ant lavinimo daktarų pagelbininkų išsiuntimui ant karės lauko.

Permainos kunigų Mogilevo gubr.

Mogilevo katalikiškoj vyskupystėj likosi perkelti prabaščiai: kun. Jarmolowicz iš Klecko į Smalėnus, o ant jo vietos į Klecką atkeltas kunigas Harasimowicz. Paskirti prabaščiai: kun. Buržas į Prėlį ir kn. Dedulis į Rukšėnėlius. Paskirti vikarijais: kun. Merzwinski į Radovą, kun. Krukauskas į Minską, kn. Gronski į Borisovą, kn. Venclovas į Rygą, kn. Matusevičia į bažnyčią Šv. Katarinos Peterburge. Nusiųsti ant laiko: kn. Urbis į Dagdus, kn. Budris — į Polocką; kn. Obrocki paskirtas kapelianu į Barbarovo (Minsko gubr.) koplyčią. Paliuosuoti nuo vietų: kun. Lupeiko Biržiuose; ant jo vietos paskirtas kun. Buto. Pasimirė: prabaščiai Zaskoro parapijos kun. Belski ir Toločino parapijos — kun. Stregalski.

Karės atbalsiai Lietuvoje.

Nr. 15 „Lietuvos" yra pasakyta, kad Lietuvoj, Latvijoj, Baltgudijoj ir Lenkijoj tapo išplatinti lietuviškoj, latviškoj, baltgudiškoj ir lenkiškoj kalbose atsišaukimai dėl Maskolijos su Japonija karės. Štai koki buvo atsišaukimai:

VYRAI!

„Toli už tukstančio mylių nuo musų, visiškai mums svetimoje ir nepažįstamoje šalyje, pakilo karė. Kas ten kariauja? — Iš vienos pusės Maskolijos caras, iš kitos — Japonija. Kame tos karės priežastys? — Tame, kad caras nori užgrobti da didesnius žemės plotus, tame, kad jo činovninkai, kuriuos teip gerai pažįstame, nori turėti daugiaus žmonių plėšti ir kankinti, tame, ant galo, kad visoki kapitalistai ir didžturčiai nori turėti platesnius kėlius savo suktybėms ir apgavimams. Taigi ta karė pakelta caro, činovninkų ir didžturčių naudai. Jiems ta karė reikalinga, jiems, jeigu laimės, ji atneš naudą.

Argi jie patįs ten kariauja? Ar jie eina į tolimus rytus su šautuvais rankose, ar šąla jie speigose, ar kenčia badą, ar duoda tai karei pinigus iš savo kišenių? Ne! Šąla, badauja, žuva karėje ir moka kruvinu prakaitu uždirbtus pinigus ne jie. Tą viską daro žmonės rankpelniai, visoje caro viešpatystėje, męs tai darome! Musų broliai, musų vaikai palieka savo šeimynas, žudami karėje; męs mokame mokesčius, kuriuos caras karei mėto. O męs už tą viską nieko neturime!

Jiems, musų skriaudikams, nauda, garbė ir atsižymėjimas, mums iš tos karės badas, vargas ir prispaudimas!

O kas laukia ten musų brolius! Kareivius siunčia ant tikros mirties. Liki Mandžurijos reikia važiuoti tukstančius verstų per šaltą Siberiją. Pirmus kareivių transportus išvežė ten, tarsi galvijus, nekurintuose vagonuose, be šilto drabužio. Daugybė kareivių kelionėje visiškai sušąlo, o kiti sveikatos nustojo. Viename kareivių trukyje dviejuose vagonuose tik lavonus atrado. Mandžurijoje, kuri per karę su Kynais nuplėšta buvo, nėra maisto kariumenei, nėra pastogės kareiviams ir jie alkani turi nakvoti ant lauko po 20 ir daugiaus šalčio laipsnių.

O visam tam, idant musų broliai ir vaikai žutų kur toli nuo bado, šalčio, ligų ir Japonų kulkų, kurie mums nieko pikto nepadarė, męs priversti mokėti padidintus mokesčius ir rinkliavas. Negana to! Mums liepia bažnyčiose melstis, idant caro ir jo tarnų-žmogžudžių užmanymai pasisektų.

Štai, vyrai, ką męs turime iš karės! Štai, ką daro su mumis caras, kuris nori nuduoti musų globėją ir tėvą.

Bet jis ir jo tarnai žino, kad žmonės jau nėra toki kvaili avinai, kad jie galima butų kiekvienoje valandoje kirpti. Jis žino, kad tarp paklusniausių ligšiolaik vergų pradeda pakilti geismas pasipriešinti, noras nusikratyti sunkų jungą ir pančius, kuriuos caras ant musų visų uždėjo.

Caras ir jo vyriausybė bijo, kad jo priešininkai viduryje viešpatystės gal pasinaudoti iš jo blogo per karę padėjimo ir panorėti pabandyti nusimesti jungą arba bent paliuosuoti pančius. Ir štai, idant apsigintų nuo vidurinių priešų, padidina savo sargybą. Karei prasidėjus, tuojau paskyrė milijoną 800 tukstančių rublių padidinimui šnipų ir žandarų skaitliaus.

Vyrai! Tie viduriniai priešai — tai pirmučiausiai męs ėsame, męs Lietuvos, Latvijos, Lenkijos ir Baltgudijos žmonės-rankpelniai. Musų šalįs labiausiai caro tarnų plėšiamos, labiausiai caro vyriausybės slėgiamos. Męs ėsame sunųs šalių, caro užgrobtų, caro vyriausybė niekados nemislija apie musų reikalus ir gerovę, jų męs ėsame paskirti išnaikinimui ir pabaigtinam pražuvimui. Viskas, kas yra musų — kalba, tikėjimas, papročiai — yra persekiojama, mus caro vyriausybė labiausiai sunkina mokestimis, musų brolius, į kariumenę paimtus, siunčia į pavojingiausias vietas, toli nuo giminių ir tėvynės. Ant musų pirmučiausiai nukris karės sunkumas ir musų caro vyriausybė privalo labiausia bijotis.

Vyrai! šioje karėje caro vyriausybė turi statyti visas pajiegas, kad jos nepralaimėtų. Pralaimėjimas tai ne tik nustojimas vieno ar kito užgrobto žemės ploto, bet nustojimas guodonės savo viešpatystėje, tai pradžia nupuolimo, o gal ir visiškas pražuvimas caro barbariškumo. Ir męs savo gerovei, lygiai kaip ir Maskolijos žmonių gerovei, norime, kad Japonija tą karę laimėtų, geidžiame, kad caras pralaimėtų.

Bet idant tą pralaimėjimą tikresniu padaryti, turime smarkiaus dirbti, turime pakelti susipratimą musų krašto žmonių rankpelnių, turime dvigubai stengtis, kad tarp musų juo mažiaus butų paklusnių avinų, o juo daugiaus žmonių, pasirengusių stoti į kovą už savo tiesas. Dabar, kada vyriausybė kare užimta, turime padidinti carui vidurinių priešų skaitlių ir da labiaus apsunkinti jo padėjimą. Tokiu budu paskubįsime valandą išsiliuosavimo iš-po caro jungo.

Ir teip, prie darbo, vyrai, eikime visi išvien kovoti su prispaudimu ir skriaudomis!

LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJA.
LATVIŲ SOCIALDEMOKRATIJA.
LENKŲ SOCIALISTŲ PARTIJA.
KEVOLIUCIONIŠKA BALTGUDŽIŲ KUOPA."

Gražu, kad žmonių-rankpelnių pavergtųjų tautų atstovai pradeda eiti išvien prieš savo abelną priešą — maskolių valdžią ir ponus-pipiguočius, kurių rankose yra ta valdžia. Tik susipratę ir eidami išvien įvairių tautų darbininkai gali įveikti stiprius savo priešus ir įtaisyt pas savę tokį visuomenės surėdymą, koks jiems labiausiai patinka.

Europos lietuvis.

Dėlei maskolių veisimo Lietuvoje.

Dėlei maskolių veisimo Lietuvoje dabar yra platinami ten toki atsišaukimai, išleisti lietuvių studentų draugystės:

„ŽEMAIČIAI IR AUGŠTAIČIAI!

„Jau 40 metų, kaip caro valdžia, kaip tik bejmanydama, maskolina Lietuvą. Ji stengias, kad musų krašte nė padųjų neliktų lietuvių-katalikų, bet kad visi išvirstų maskoliais-pravoslavais.

Štai 40 metų suėjo, kaip mums užginta spauzdint lietuviškos knygos. Tuojau po antramjam lenkmečiui daugelį musų žmonių, net kartais visus sodžius, ištrėmė Maskolijos gilumon, o jų vieton atkėlė maskolius. Paskutinės liustracijos laiku nuo daugelio sodžių atkirto po nemažą žemės plotą ir išdalijo maskoliams ir dar kokiems maskoliams — daugiausiai žmogžudžiams, vagims, tokiems, kurių patįs maskoliai nenorėjo laikyt savo tarpe. Tokiu budu valdžia priveisė musų šalyj daugybę žmogžudžių ir arkliavagių. Juk kiekvienas bemaž sodžius, apgyvenamas maskoliais, tai tankiausiai vagių lizdas. Retas kermošius apseina be to, kad nesusimuštų maskoliai su musų žmonėms, ar kad jie kam arklio nenuvažiuotų.

Norėdama da labiau palengvint maskoliams įsiskverbti musų kraštan, valdžia apsunkina musų žmonėms žemę pirkt, o užpernai metais teip daug visokių kliučių pridarė žemės pirkėjams, kad žemę pirkt musų žmogui dabar beveik nebegalimas daiktas.

Maskoliai gi musų krašte gali pirkti liuosų-liuosiausia. Pernai metais štai da ką valdžia ant musų galvos išmislijo. Vilniaus valsčionių banko pinigais ji užsimanė supirkti Lietuvos dvarus. Išdalįs juos į ukius ir apypigiai išparduos atgabentiems iš gilumos maskoliams. Tuo tarpu trįs Telšių pavieto dvarai jau nupirkti. Pasvaigių dvaras, Juozapavo ir Krepšių. Pasvaigių dvarą jau spėjo ir išparduot 26 maskolių šeimynoms, atgabentoms iš Černigovo gubernijos. Toliau, žinoma, pirks daugiau.

Matome, kaip valdžia elgias. Juk Vilniaus banko pinigai, tai musų kruvinu prakaitu uždirbti. Tie pinigai susideda iš mokesčių, kurinos kiekvienas ukininkas kasmet turi mokėt už savo žemę. Tie pinigai turi but paskirti valsčionių naudai: kiekvienas turi tiesą pasiskolint po mažą procentą ar tai žemei pirkt, ar tai ukiui pagerint, ar tai, pagalios, kokiai nelaimei ištikus. Bet valdžia elgias su tais pinigais savotiškai. Musų žmogus jais nepasinaudosi — caras jais veisia maskolius musų krašte. Matot, koks valdžios gudrumas: liepia ir virvę patiems nusivyt, o paskui ta pačia virve mus karia.

Gal kam pasirodys, kad čia jokio nėra valdžios naujo užsimanymo, bet kad tai jau seniai giedama giesmė. Teip, ištikro, užsimanymas senasis — sumaskolint ir supravoslavint mus. Tik tiek naujo, kokiu budu caro valdžia stengsis jį įvykint. Pirma prisiuntė maskolių-sentikių gaują, dabar gabęs pravoslavus. Pirma jiems davė žemės po 20 ir mažiau dešimtinių, o dabar duos nemažiau 30. Dabar atgabentuosius maskolius valdžia globs ir rupįsis jais, kaip tikrais savo vaikais. Atsiras sodžius maskolių-pravoslavų. Valdžia pastatydįs cerkvę, priveis ilgakarčių-popų....

Tie nauji gyventojai, žinoma, samdys šeimyną iš musų žmonių, o tę patekę musų sunus ir dukters prisigers maskoliško raugo, užmirš savo tikėjimą — žinoma, popai pasirupįs įgirt savo pravoslaviją. Musų dukters pradės tekėt už maskolių, o sunųs ves moteris maskoles ir tokių maišytų tėvų vaikai bus, žinoma, tik pravoslavai. Ant valsčiaus sueigų maskoliai norės, kad valsčius sutiktų duot pinigų ar tai cerkvei statyt, ar kitiems jų reikalams: vyresnybė, žinoma, jiems pritars. Ir musų sudėti pinigai eis cerkvių statymui, popų algoms ir maskolių užlaikymui, kur popas su tokiu pat mokytoju prieš musų vaikus juoksis iš musų tikėjimo, girs pravoslaviją ir mokys mylėt-„otiečestvą", Maskoliją ir carą, „batiušką."

Matai, ką mums valdžia rengia: nori mus sumaskolint ir varu iš musų krašto išvaryt. Kiek tai yra musų žmonių, kurie, turėdami šiek-tiek skatiko, norėtų nusipirkt žemės sklypelį. Bet savo krašte negausi; jei nori, važiuok Maskolijon, kur tau visa bus svetima — ir kalba,

ir papročiai, ir kraštas, kur pagalios, nėra katalikų bažnyčių. Nori išvaryt mus iš žemės, kur kiekvienas sklypelis yra mums brangus, kur musų bočių ir prabočių kaulai ilsis. Verste mus verčia valdžia apleist tą žemę, už kurią musų seneliai ir proseneliai galvas guldė ir gynė nuo atėjunų, savo kraują liedami. Mus valdžia skaito kvailais, nieko nesuprantančiais. Pasigerint prieš mus ir pridengt savo darbams ji pradės valsčiuose, ar per tam tikrus žmones, prikalbinėt tuos, kurie norės žemės pirkt, važiuot Sibiran, žadės visokius palengvinimus, girs Sibiro žemės pigumą ir jos našumą. Vienu žodžu, atpieš mums tą Sibirą, kaipo žemę su aukso kalnais ir su pienu plaukiančioms upėmis. O kam truks pinigų, tam valdžia žadės pigiai paskolint ir už kelią pigiau atleist.

Ne, nesiduokime teip savęs apsigaudinėt — parodykime valdžiai, kad męs suprantame visus jos žabangus. Ar męs tokie žmogžudžiai, kad Sibiran važiuotume, ar mums savo krašte nėra vietos?! Reikalaukime, kad mums leistų savo krašte žemę pirkt, duodami prašymus gubernatoriams, ministeriui ir carui. Reikalaukime pavieniui arba, da geriau, valsčiais, tam tikrus sprendimus darydami. Su naujai pargabentais maskoliais elgkimės teip, kad jiems pakarstų gyvenimas musų tarpe. Atvažiavę jie nemokės kitaip kalbėt, kaip tik maskoliškai. Nekalbėkime gi su jais kitaip, kaip tik lietuviškai: te jie musų kalbos mokos čia atvažiavę, o ne męs jų. Visur duokime caro valdžiai suprast, kad męs puikiausia numanome, kad Lietuva yra lietuviams, o ne kokiems atėjunams.

D. L. S. D.

Isz Amerikos.

Reikalauja rykszczių.

New York. Vaikų lavinimo komitetas pareikalavo nuo mokintojų išreiškti nuomonę, ar į pradines mokyklas ne priderėtų įvesti rykštes ant įvarymo proto ir doros vaikams. Daugumas mokintojų reikalauja sugrąžinimo rykščių, kadangi, pagal jų nuomonę, iš 179-000 mokintinių, 6779 be rykščių ne galima priderančiai išlavinti. Mums rodosi, kad išmokinti gero vaikus mokintojai geriau galėtų savo paveikslu negu su rykštės pagelba. Reikalaujanti rykščių mokintojai galėtų daug nuo Japonijos pasimokinti: ten mokyklose ne tik nėra rykščių, bet mokintiniai turi tiesą reikalauti prašalinimo ne dorai gyvenančio mokintojaus ir reikalavimus vaikų paprastai išpildo. Prie tokių sanlygų Japonijos mokyklos išlavina geresnius patriotus negu amerikoniškos arba europeiškos.

Nuodintojai.

Las Vegas, N. Mex. Likosi čia nunuodintų dešimtis ypatų. Mėsoj rado arseniką ir vandens bačkoj gėrymui žmonėms ir gyvuliams buvo teiposgi arsenikas. Nuodintojų nesurado.

Skaitlius Amerikoj papiautu galviju.

Penkiose didžiausiose Amerikos galvijų piovinyčiose per trįs pirmutinius mėnesius šių metų papiovė iš viso 8884000 visokių veislių galvijų; per tą patį laiką pernai papiovė jų tik 7603800. Mėsos vienog svetur išgabeno šįmet mažiau negu pernai. Prekės mėsos Amerikoj per tai turėjo nupulti, bet to nedaleido terp savęs susikalbėję piovinyčių savininkai.

Negrai neszdinasi in Afriką.

Newark, N. J. Susitvėrė čia ypatiška organizacija su mieriu pergabenti į Liberiją (Afrikoj) norinčius ten apsigyventi Amerikos negrus. Liberijos randas duoda žemę ir valgio produktus tol, kol jie iš savo žemės vaisių galės išgyventi.

Audros.

2 d. berželio visokiuose kraštuose Oklahomos, Kansas ir Indianos siautė smarki audra. Ties Oklahoma City vėjas iš šaknų išrovė ne tik medžius, bet ir daug murinių trobų sugriovė. Aplinkinėse Emporia, Kans., buvo debesų praplyšimai, kurie pagimdė didelius tvanus. Mieste Boonsville, Ind., trenkė perkunas į vienus namus ir užmušė trejatą vaikų, vieną vyriškį mirtinai užgavo, o moterį ir vaiką sunkiai apdegino.

Studentu sztraikai.

Bozeman, Mont. 10 baigiančių čianykščią žemdirbystės mokyklą studentų atsisakė priimti jiems išduodamus dipliomus. Iš visų baigiančių mokyklą tik vienas dipliomą priėmė; kiti suštraikavo todėl, kad mokyklos užveizda atsisakė išduoti dipliomą jų draugui, J. Lome.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Chambersbury, Pa. Ant Cumberland Valley geležinkelio, netoli nuo čia, susimušė du bėganti į priešingas puses trukiai. Prie to vieno trukio vedėjas likosi užmuštas, o vagonų stabdėjas mirtinai apkultas. Lengviaus apkultų geležinkelio tarnų yra 5.

Wells Corner, Oh. Netoli nuo čia susimušė du trukiai. Prie to šešios ypatos likosi ant vietos užmuštos, o daug tapo sužeistų, o terp paskutinių yra ir mirtinai sužeisti.

Kansas City, Mo. Ant Missouri Pacific geležinkelio, 20 mylių nuo Martin City, susimušė du trukiai. Prieto 10 ypatų likosi užmuštų.

Cipple Creek, Col. Ant čianykščios geležinkelio stacijos, po trukiu vežančiu iš kastynių darbininkus, expliodavo dinamitas. Expliozijos 13 darbininkų likosi ant vietos užmuštų, o 10 sunkiai sužeistų. Policija nužiuri, buk dinamitą padėjo štraikuojanti organizuoti kalnakasiai, bet kaltų iki šiol nerado.

Expliozijos.

Akron, Oh. Itaisose Goodrich Co. atsitiko smarki expliozija, kurios penkios ypatos likosi sunkiai sužeistos.

Peoria, Ill. Coring Co. degtinės varinyčiose atsitiko baisi expliozija, kurios 10 ypatų likosi užmuštų ir visa trioba tapo sugriauta. Apart žmonių, expliozija užmušė 3000 galvijų ir išnaikino 30-000 barelių degtinės. Blėdį expliozijos padarytą skaito ant 5 milijonų doliarių.

Pinoti, Cal. Hercules parako malunuose atsitiko expliozija, kurios 3 ypatos likosi užmuštos.

Fairmont, W. Va. Vienuose nakvynės namuose atsitiko čia gazo expliozija, kurios 4 ypatos likosi mirtinai užgautos.

Isz darbo lauko.

¶ Chicago, Ill. Kadangi mašinistai atsisakė dirbti 10 val. ant dienos, Chicagoj uždarė 12 dirbtuvių ir per tai daug darbininkų ne teko darbo.

Išvažiotojai kerosino ir gazolinos pakėlė štraiką. Jie reikalauja po 13 dol. ant sanvaitės; dabar gi gauna tik 11 dol.

Suštraikavo darbininkai sekančių mažų dirbtuvių: Goodman Manufacturing Co., Fischer Machine Works, Kroeschelth Bros., Ice Machine Co., Wm. Perrin & Co., Wilson Bros. Paper Machinery Co.

¶ Appleton, Wis. Suštraikavo darbininkai čianykščių popieros dirbtuvių ir per tai dirbtuves atsėjo uždaryti; dirba dar vos dvi dirbtuvi. Darbininkai reikalauja trumpesnio darbo laiko.

¶ Chicago, Ill. Įtaisos Chicago Ship Building Co. nuo 1 d. berželio likosi ant neaprubežiuoto laiko uždarytos. Tose įtaisose dirbo 1200 darbininkų.

¶ Chicago, Ill. Štraikuojanti darbininkai Great Northern Molding Co. sugrįžo prie darbo. Kompanija išpildė darbininkų reikalavimus.

¶ Columbus, Oh. Pennsylvania geležinkelio kompanija, ant sumažinimo išleidimų, iš savo varstotų prašalino 1100 darbininkų.

¶ Peoria, Ill. Pasibaigė štraikai darbininkų dirbančių prie budavonių, kurie traukėsi 7 sanvaites. Štraiką darbininkai laimėjo.

¶ Quincy, Mas. Pasibaigė štraikas Fare River Ship & Engine Co.

ISZ Lietuviszku diryu.

Iš Shenandoah, Pa.

24, 25 ir 26 d. gegužio atsibuvo S. L. A. XIX seimas, kuris beabejonės pasiliks Shenandoahriečių atmintyje ant ilgo laiko, ir judįs tarpe čianykščių lietuvių tautišką dvasią. Pagal seimo programą, 24 d. gegužio, devintą valandą iš ryto, suvažiavę delegatai susirininko į svetainę Egans Hall skaitliuje 89. Po priėmimui paliudijimų (mandatų), tapo atidarytas seimas prezidento J. Tareilos, kuris trumpoje prakalboje nurodė Sus. bėgį ir jo pasekmingą kilimą. Potam tapo išrinkti vedimui seimo viršininkai: V. Kaunas iš Boston, Mas. pirmsėdžiu; J. Kazakevičia iš Pittston, Pa., — jo pagelbininku; P. Matulaitis iš Baltimore, Md. — I sekrekoriu; J. Šunskis iš Brooklyn, N. Y. — II sekr.; A. P. Tabaras iš Shenandoah, Pa. — maršalka, Dr. J. T. Želvienė, V. Ambrazevičia ir P. Birštonas į spaudos komitetą. Vakare, septintą valandą, atsibuvo paroda, kurioje dalyvavo tik viena Shenandoah lietuviška draugystė. Ant parėdytų lietuviškomis vėlavomis žirgų jojo pora Shenandoahrio lietuvių ukėsų, teipgi vietinė policija ir prie smuikavimo lietuviškos kapelijos, maršavo seimo delegatai, ir ant galo važiavo karietose vietinė Lietuvos Sunų draugystė. Dalyvauti parodoje buvo užprašytos visos lietuviškos draugystės, bet dažinojusios, kad kun. Milukas iškeikė, uždraudė draugystėms imti dalyvuma ir platinti, girdi, bedievystę, draugystės pabijojo užsitraukt kun. Miluko bausmės ir nuo parodos atsisakė (argi toki mažmožiai galėjo nuo dalyvavimo nubaidyti? Rd.). Po parodai, aštuntą valandą, visi svečiai ir delegatai susirinko ant koncerto, kur Dr. V. Kudirkos dainininkų draugystė iš Plymouth, Pa. ir vietinė kapelija linksmino svečius iki velybai nakčiai.

Tarpuose buvo kalbos ir deklamacijos. J. Tareila, Sus. prezidentas, kalbėjo apie Sus. reikalus ir skirtumą lietuvių tautos nuo kitų. P. Paseckas užkliudė abelnus musų reikalus ir darbus, neužmiršdams priminti ir apie musų tautos trukdytojus, kas nepatiko „Žvaigždės" ir „Vilties" reporteriams. Alena Sudiekiutė dekliamavo iš Vaičaičio raštų „Dar ilgą kelionę žmonija keliausi." Teipgi deklamavo Ona Čekaitukė ir Anelė Valaičiutė iš Pittston, Pa., Ona Baronaičiutė iš Boston, Mass. ir p. Skadienė iš Plymoutho, Pa.

25 d. gegužio lošė dramą „Keistutis" Simano Daukanto dramatiška draugystė iš Brooklyn, N. Y. Teatras nusidavė gana gražiai, publika iš lošikų buvo užganėdinta. Aktoriai, matyt, nepasigailėjo triuso ir savo roles atliko su aktorišku gabumu. Ypatingai atsižymėjo Marė. Ji su tikra energija ir drąsa, su moterišku kytrumu, stengėsi savo dėdei atkeršyti už nužudytą jos vyrą. Antrą vietą užėmė Lietuvos kunigaikštis Keistutis. Galima užmesti vien lietuviškiems kareiviams, kuriems truko apsukrumo, drąsos ir energijos. Ant teatro susirinko lietuvių daugiau negu ant koncerto. Ferguson svetainėj su 1000 sedynių tik keli galerijos bilietai tapo neišparduoti. Bilietai buvo po 35, 50 ir 75c. Susirinkusi publika užsilaikė pusėtinai ramiai, tik dalis čiagymio jaunimo, nepažįstanti Lietuvos istorijos, nesuprato perstatymo vertės. Paskutinį vakarą, t. y. 26 d., atsibuvo balius. Per visus trįs vakarus svečiai atsilankė iš visų apielinkių: Mt. Carmelio, Minersvillės, Mahanoy City ir tt. Apart pasilinksminimo vakarų, suvažiavę delegatai buvo užimti visas trįs dienas Sus. reikalais: skaitymu ir apsvarstymu įnešimų kuopų, skaitymu gerų linkėjimų ir tt. Laiškų ir telegramų su linkėjimais tapo atsiųsta per 80. Pinigų ant tautiškų reikalų, pagal užmanymą p. Mikolainio, tapo prisiųsta $30.00, kurie tapo paskirti mokslėeiviams ir kankintiniams, pagal nurodymą siuntėjų. Iš svarbesnių nutarimų vienbalsiai tapo nutarta stengtis išimti iš Argentinos ligonbučio musų tautietį A. Vištalį, jei bus galima. Pargabenti į Suv. Valstijas ir užlaikyti Sus. kaštais. Šiam darbui atlikti tapo išrinkta Dr. J. T. Želvienė, V. Ambrazevičia ir J. Šunskis. (Aprupinimas senelio ateities yra svarbus reikalas, bet visgi tai ypatos reikalas. Ar seimas nenutarė nieko svarbaus ant tautos labo? Rd.).

Užbaigiant seimą, tapo užmanyta rinkti aukas pagelbėjimui slapto Lietuvoje laikraščio. Ant to tapo surinkta $13.80. Ant ateinančių metų tapo išrinkti sekanti viršininkai: Jonas Tareila iš Waterbury, Con.— prezidentu; Vinc. Kaunas iš Bostono, Mas. — viceprezidentu; Tamas Astramskas iš Philadelphia, Pa. — sekretoriu; Tamas Paukštis iš Pittston, Pa. kasieriu; P. Birštonas iš Shenandoah, Pa. ir J. Kazakevičia iš Pittston, Pa.— prižiurėtojais kasos.

Ateinantį meta seimas atsibus New Britain, Con.

J. L.

Iš Minersvillės, Pa.

13 Sus. L.A. kuopos 27 gegužio, tapo parengtos prakalbos, kadangi po seimui buvo parankiausia gauti kalbėtojus.

7½ val. vakare susirinko ant svetainės U. M. W. of A. burelis lietuvių ir lietuvaičių. Laike prakalbų visi užsilaikė ramiai, tik šį kartą nedaugiausiai buvo klausytojų: mat buvo dirbama diena ir buvo vestuvės, kurios atitraukė daugumą žmonių, o bažnytinius sulaikė gegužinis vakaras. Bet visgi galėjo daugiau susirinkti ypač moterų ir merginų, kurioms labai reikalingos prakalbos, pakėlimui moteriškos lyties, kątik pradedančios žengti prie apšvietimo... Jeigu jos nereikalauja apšvietimo, tai nežinia kas yra kaltas? Ar jų mylimi vyrai, ar tinginystė?

Kalbėtojai buvo net penki. 1) Tamas Astramskas, centrališkas sekret. Susiv. L. A. iš Philadelphios, kalbėjo apie naudingumą Susiv. ir jo ardytojus, kurie trukdė Susivinyjimą iki atsikratymui nuo jų.

Po kalbai, p. T. Astramsko dekliamavo eiles Marė Tampauckienė Dr. V. Kudirkos „Broliai, pakol da jaunystė musų širdis šildo."

Antras kalbėtojas, Pijušas Paseckas, iš Scrantono, Pa., kalbėjo apie moteris pradedančias kovot už laisvę. Teipgi priminė pradžią Susiv. L. A., kad jis buvo pirmas, kuris prie įkurimo Shenandoah, Pa. 19 metų atgal ragino moteris prie skaitymo laikraščių ir knygelių, nepaisant ant tokių žaunų, kaip sako, kad nereikalingas moterims apšvietimas; ypač kalbino nežiurėti ant kunigų keiksmo iš sakyklos už skaitymą knygų.

Toliau Barbora Mikalavičienė dekliamavo eiles „Gluosnių skundas"; pirma dar J. Ramanauckas paaiškino ką tas Gluosnių skundas ženkliua.

P. M. Paltanavičia, iš Lawrence, Mass. „Tėvynes Mylėtojų Dr-tės viršininkas, plačiai išguldinėjo istoriją grekų ir rymionų, kaip laikė žemesnią žmonių luomą ir kaip su ja apsieina da iki šiol viešpatysčių galiunai, kaip tas viskas pranyko žmonėms pasiekus augštesnį laipsnį civilizacijos. Ragino rištis į vieną kuopą, t. y. rašytis prie T. M. Dr-tės, kuri užsiima vien platinimu mokslišką knygelių visokio turinio, atnešančių naudą mus nuvargintai tautai.

P. Juozas Paukštis iš Edwarsvilles, Pa., kalbėjo apie lietuvių nelaimingą padėjimą, nurodė reikalingumą moterims apšvietimo. Bet kur jį gauti, jeigu mus šelpiamiejie einant mokslan daktarai teologijos ir mokintojai philozophijos (iki šiol jų nešelpėme, o dabar šelpiami dar mokslo nepabaigė Rd.) pametė mus vienus, ir mums nelieka nieko, kaip tik mokintis pats nuo savęs, nes tiems, ką reiktų mus mokinti, visi mus apleido. Paskutinis kalbėtojas, p. P. Živatkauckas, kalbėjo plačiai, užgriebdamas musų istoriją, teipgi visus skyrius mokslo, išrodinėjo, kad mes be mokslo negalime pasikelt.

Kalbėtojams, dekliamatorėms ir susirinkusiems ištariame ačiu.

J. Ramanauckas.

Iš Maywoodo, Mas.

Lietuvių yra čia pusėtinas burelis, bet terp jų nematyt tautiško krutėjimo, nė darbų ant musų tautos labo, kadangi mat daugumas čia gyvenančių lietuvių miežiniame rauge paskendę. Nors ant vietos raugo krautuvių nėra, bet yra žydelis, kuris, ant pareikalavimo, pristato, kiek kas pareikalauja. Girtuokliai, turėdami darbą, visą uždarbį praleidžia ant raugo, o užstojus bedarbei, meldžia draugų malonės. Tų girtuoklių daugumas gėdisi lietuviais vadintis, laikosi įkibę į lenkų skverną; nors lenkiškai ne moka, grabalioja lenkišku žargonu. Tautiškiems lietuviškiems reikalams jie visai ne prijaučia ir jų nepažįsta. Jeigu kas paragina prie aukų ant tautiškų reikalų, kaip antai ant musų kankintinių, arba mokslėeivių, tai atsako, kad tie kankintiniai ir mokslėeiviai bedievių išmislyti. Jeigu tokių paklausi: ar skaito dieviškus arba bedieviškus raštus, tai atsako, kad nė jokių ne skaito, kadangi, girdi, kunigai leidžia skaityti vien maldaknyges, kitoki gi raštai visi esą bedieviški. Tie lenkberniai nežino nė kas yra tie bedieviai, nė ką jie blogo arba gero padarė. Nauda ir vargai musų tautos tiems ponams visai ne rupi, jiems rupi vien, kad galėtų bedugnį kunigo kišenių pripildyti. Kadangi vienog tas kišenius be dugno, tai suprantama, kad jo niekada nepripildįs: juo daugiau savo darbo vaisių pils į jį, juo daugiau reiks. Rodosi, žmogus turėtų suprasti, kad apart kunigo naudos yra dar ir kitoki reikalai, reikalai milijonų žmonių. Apie tuos vienog musų lietuviai jau nesirupina.

Lietuvis.

Iš Scrantono, Pa.

Terp čianykščių lietuvių tikėjimiškų vaidų nėra, bet už tai ne daug yra sumanių, suprantančių tautiškus reikalus. Daugumas čianykščių lietuvių tamsybėse paskendę, nenori suprasti nė musų tautos reikalų, nė savo pačių naudos. Ypač susirinkę saliunuose daugelis aimanauja, ko ne verkia, kad caro kareivius japoniečiai musa o kam carpalaikis privertė Japoniją karę pradėti? Rd.). Tiems saliuniniems lietuviams ne tik rupi lietuvių reikalai ir nauda kiek nėlaimė smaugiančio ir skriaudžiančio lietuvius carpalaikio. Tie niekšai išduotų savo brolius, visą savo tautą, kad tik netikusiam, visų doresnių žmonių paniekintam carui įtikti. Caras ir jo valdžia daug blogo mums padarė, spaudžia mus, persekioja, stumia į vargą musų brolius, tėvus Lietuvoj, o čia Amerikoj atsiranda lietuviai net ašaras liejanti, kad Dievas nelaimina carui, kad japoniečiai muša jo kareivius, terp kurių yra ir lietuviai prieš japoniečių kulkas išsiųsti. Dėl godumo ir užsimanymų caro valdžių Mandžurijoj žuva daug lietuvių, kareivių, bet jie žutų ir tąsyk, jeigu maskoliai muštų japoniečius, jeigu jiems pasisektų teip pavergti Japoniją, kaip pavergė musų tėvynę Lietuvą ir jos gyventojus ir visą kraštą atidavė ant išnaudojimo maskolių. Caras mums daug blogo padarė, daug skriaudų nuo jo lietuviai sulaukė, Japonija mums niekada nieko pikto ne padarė. Maskolija yra palaikytoja tamsos ir vergu-vės, Japonija gi nešioja laisvę ir civilizaciją po visokius Azijos užkampius. Todėl tai visi dori žmones, kur jie ne gyvena ant svieto, pritaria ne Maskolijai, bet Japonijai dabartinėj karėj.

J. K.

Iš Plymouth, Pa.

Darbai gerai eina, tik vienas brekeris sugedo ir stovi jau antras mėnuo, bet darbininkai gavo darbus kitur.

Tautiškai Plymoutho lietuviai ne kįlą, bet puola žemyn: prakalbos ir koncertai pradeda nykti, nėra kam parengti, neturim tokių, kurie mus ragintų prie tautiškų darbų.

Pribuvo čia du pagyros puodai, kurie žadėjo viską padaryti, ko tik lietuviams reikia, žmonės galėjo tik džiaugtiesi ir miegoti.

Pirmutinis galinčius žadėjo sutverti Laisvamanių kuopą ir „Aušros" Dr-tės kuopą, teipgi orkestrą ir suorganizuoti diskusijas. Laukėm ilgai ir ant galo pasirodė, kad tik girtis gali. „Aušros' kuopa susitvėrė, bet tojė ypata visai nebuvo nė ant susirinkimo.

Kitas pagyras pribuvo iš Brooklyno dudorius. Tas, pribuvęs, persistatė labai galingu. Jis žadėjo išmokyt lietuvišką beną grajyt, teatrus lošt, dainas dainuot, žodžiu, ketino lietuvius teip augštai pakelt, kad butų jau ir per augštai, bet pabuvus trįs mėnesius, pasirodė, ką gali Plymoutho dudorius! Nė teatrų neišmokino, nė giedojimo bažnyčioj ne pagerino, bet sugadino.

Sausis.

Iš Collinsville, Ill.

Darbai šitų aplinkinių anglių kastynėse šiuom tarpu truputį sumažėjo: dabar dirba po trįs, keturias dienas per sanvaitę, bet visgi dar žmonelės uždirba po 30 dol. ir daugiau ant sanvaitės.

Lietuvių skaito čia šimtais, bet suprantančių terp jų mažai, daugumas nežino nė kuom yra, per tai ir svetimtaučiai apie lietuvius nieko nežino. Yra čia, rodosi, 6 lietuviški saliunai, bet ant jų parašai yra „Russian" (per tai lietuviams nesidaro skriauda: saliunai ne priguli prie tokių įtaisų, už kurias galimą but garbę įgyti. Rd.).

Skaitančių knygas bei laikraščius čia mažai, daugumas lietuvių liuosą laiką praleidžia saliunuose prie baro, arba prie kazyrų. Tankiai tuose vadinamuose maskoliškais saliunuose pats šikorius ne vienam su kočėlų galvas apdaužo, o policija veda pas tiesdarį susipykusius sutaikyti, kur turi užsimokėti bausmės po 10 ir 20 dol. Ant to eina lietuvių sunkiai uždirbti pinigai. Ar nė geriau butų nors dalį apversti ant išsirašymo laikraščių ir knygų, dalį gį paaukauti ant tautiškų reikalų?

V. J. R.

Iš Franklin, Wash.

Darbai eina čia gerai ir uždarbiai ne blogiausi. Iš kitur atkakusiam darbą ne sunku gauti. Musų broliai vienog nesilaiko ilgai ant vienos vietos, bet kilnojasi iš vietos į kitą.

Lietuvių yra čia 5 šeimynos ir 8 pavieni. Visi sutikime gyvena. Negirdėt prasivardžiavimų, nėra pas mus nė šliuptarnių, kadangi čianykščiai lietuviai mano, jog Šliupas daugiau musų tautai patarnauja, negu tauta jam.

8 d. gegužio buvo krikštynos sunaus Juozo Bilkaus; vardą davė Konstantino. Tėvas užmanė susirinkusiems paaukauti, po kiek galint, ant tautiškų reikalų. Tam visi pritarė ir sudėjo $5.85, kuriuos sekančiai padaliname: 50c. Dr. Šliupui ant išleidimo knygos angliškoj kalboj, 50c. jam ant kelionės į Nyderlandus, $2.45 ant kankintinių ir $2.40 mokslėeviams „Aušros" Dr-tės fondan (aukos ir aukautojų pravardės pagarsintos kitoj vietoj. Red.).

Buvęs.

Chicago, Ill.

29 gegužio atsibuvo vestuvės Klemenso Vilko su Marijona Zimuntaite. Susirinkę ramiai linksminosi per visą laiką ir ant galo, užbaigdami vestuves, nutarė padaryti kolektą ant tautiškų reikalų. Susirinkę visi pritarė ir sudėjo 4 dol., kuriuos paskiria pusiau: $2 kankintiniams ir $2 „Aušros' draugystei.

Nors tai ne perdidelė auka, bet jeigu visi Lietuviai gyvenanti Amerikoj, apvaikščiodami vestuves, krikštynas, varduves arba gimtuves nors tiek aukautų, tai ne vieną savo tautietį galėtume sušelpti.

J. Girijotas.

Iš Wilke-barre, Pa.

2 d. berželio čia turėjo atsibuti prova S. L. A. su S. L. R. K. bet kunigėliai, matydami, kad bus riestai, apsargino savo vieną liudininką ir tokiu budu prova tapo atidėta iki spalių mėnesiui. Mat tokie pragumu kunigėliai mislija S. L. A. paalsinti.

J.

Apie aukas kankiniams.

Šių metų „Vien. Liet." N. 13 (žr. 154 pusl.), buvo patilpęs „Atsišaukimas Philadelphiečių," kur „kelių vietinių organizacijų" vardu, p. S. Dambrauckas atsišaukia tarp ko kito ir į centrališką kankinių komitetą, klausdamas, kodėl laikomi esą paslaptyj išleidimai, kankinių šelpimas; kodėl negarsinamos apyskaitos, nes kiti saką, jog „tas rinkimas aukų" esąs tik „muilinimas akių, o ne šelpimas" kankinių. O kits dar „senas amerikonos" išmėtinėjęs p. S. Dambrauckui ir stačiai davęs suprasti jam, jog tos jo renkamos kankiniams aukos galinčios teippat žuti, kaip žuvusios, girdi, Milukui įduotosios aukos Valančiaus raštams išleisti.

Ar daug kas iš Amerikos lietuvių teip sprendžia apie renkamas kankiniams aukas? Bet p. S. Dambraucko straipsnyje padaryti užmetimai gali nevieną suklaidinti ir atstumti nuo kankinių šelpimo — ir to jo straipsnio negalima palikti be atsakymo ir tamtikro paaiškinimo. „Vienybės Lietuvninkų" redakcija labai trumpai ir nevisai aiškiai teatsiliepė savo prieraše prie S. D-o straipsnio — ir todėl męs, žemiaus pasirašiusiosios redakcijos, kaipo dabartinės tarpininkės terp „Amerikos Kankinių Komiteto" ir Lietuvos „Kankinių Kasos Komiteto," skaitome už savo pareigą duoti dar nors trumpą tame dalyke paaiškinimą.

Apie „Amerikos Kankinių Komitetą" Amerikos lietuviai-aukautojai negali, rodosi, nėkiek abejoti. Visi Komiteto sanariai yra pačių Amerikos lietuvių išrinkti; visos Komiteto sanarių pravardės yra visiems žinomos; surinktos ir įplaukusios į Komiteto kasą aukos yra tuoj laikraščiuose garsinamos. Tegali tik kilti abejonė, kaip tos aukos sunaudojamos, ar jos kartais nežuva, kaip „senasis amerikonas" p. S. D-ui nurodo. Taigi gali kilti abejonė tik apie susitvėrusį pernai dar pačioj Lietuvoj naują „Kankinių Kasos" Komitetą, kurio sanarių pravardės, nė jų gyvenimo vietos nėra viešai žinomos, o kuris dabar faktiškai skiria ir suteikia kankiniams pašelpas, kaip skelbia to paties Komiteto pranešimas, patilpęs jau terp kito ko ir „Vien. Liet." N 13.

Čia turi gerbiamiejie aukautojai atsiminti, jog tas „Kankinių Kasos" Komitetas yra Lietuvoj, kur, dėlei atsargumo prieš caro valdžią, negali buti nė jo sauarių pravardės, nė jų sanarių gyvenimo vietos viešai žinomos. Bet mes, žemiaus pasirašiusios redadcijos, kaipo tarpininkės terp Lietuvos ir Amerikos Komitetų, užtikriname, jog Lietuvos Komiteto sanariai tapo išrinktos, su partiją (L. S. D. P. ir L. D. P.) žinia, ypatos visai ištikimos, kurios savo keliu yra teipgi po abiejų partijų kontrole. Apie savo darbus, apie išduotas pašalpas tasai „Kankinių Kasos" Komitetas kas pusmetį, kaip jis ir savo pranešime apskelbė, garsįs nurodytuose pranešime laikraščiuose tam tikras savo apyskaitas. Apyskaitose, suprantama, nebus nurodytos, teipgi dėlei to paties atsargumo prieš caro policiją, tikrosios sušelptųjų kankinių pravardės, bet jos užtat bus privatiškai praneštos „Amerikos Kankinių Komitetui," kaipo oficijališkam Amerikos aukautojų atstovui, kuris, gorėdamas, visuomet galės perkontroliuoti.

Taigi, teip tai dalykams stovint, nė apie kokį „slėpimasi," nė apie „muilinimą akių", arba baimę, kad gali kas surinktasias aukas sau sunaudoti, — negali buti nė kalbos, nes viskas daroma ir atliekama po stipria, tam tikra kontrole.

Pasinaudodami proga, pranešame teipgi, jog paduotasis „Vienybės Liet." N 13, viekartu su „K. K." Komiteto pranešimu, adresas aukoms siuntinėti nuo šio laiko nebetinka. Nors „Kank. Kas." Komiteto pranešime ir pasakyta, jog aukas galima siųststi ir stačiai Komitetui, bet kadangi tas Komitetas negali viešai garsinti savo gyvenimo vietos, taigi aukos teišpuola tik siuntinėti nurodytomsioms to Komiteto pranešime redakcijoms („Varpo" ir „Ukininko," „Darbininkų Balso," „Vienybės Lietuvninkų" ir „Lietuvos"), kurios jau priduos jas, kam reikiant.

„Varpo" ir „Ukininko"
ir
„Darbininkų Balso"

Redakcijos.

Rymiszka legenda.

Parašė El. Orzeškienė.

Nelaimė po nelaimei pasiekė Rymą: tvanai, maras ir baisus etruskų užpuolimas.

Tąsyk Rymas buvo vargingu, nedėdėliu miestu, likimo jo gyventojų, ištikro, nepavydėtų daugelis kaimyniškų tautų.

Bet garbingas Numa Pompilius, vienas iš garbingiausių tų laikų rymiečių vadovų užaugo terp tų neturtingų butelių, o suaugęs, atsidavė visas rupesčiams apie reikalus savo nelaimingų sanukėsų.

Ir štai, kada visur girdėjosi rugojimai ir besiskundimai, jis su nusižeminimu meldė, klausė dangaus ir žemės, už ką teip kenčia nelaimingi žmonės; su meldimu kėlė rankas, šaukdamas dangų į pagelbą.

Pąklausti jo augurai-pranašai atsakė:

— Jupiter turbut užpykęs. Tegul tautos vadovas nueina ant Esquilino kalvos. Ten šventame gojuj prieš jį stos didysis griausmų valdytojas ir apreikš, kokios atpirkimo aukos reikia ant suminkštinimo teisingos jo rustybės.

— Tegul teip buva.

Ant Esquilino kalvos, terp žydinčių medžių uždengtų nakties tamsos, ant sušlapusios nuo rasos žolės puolė ant veido Numa Pompilius, perimtas baimės ir nusižeminimo, laukdamas pasirodymo užpykusios dievystės.

Umai šventą gojų apšvietė ne paprasta, nepakenčiama žmonių akių šviesa. Ji ėjo nuo spinduliuojančio dievystės, nužengusios nuo dangaus, ploščiaus. Didysis žaibų valdytojas laikė rankoj ištemptą lanką, ant kurio šuvio buvo uždėta vilyčia – žaibas, šalia buvo didelis erelis.

Krumai ir medžiai gojuj stovėjo, visur viešpatavo tylėjimas.

Ir ten, terp tos tykumos davėsi girdėti griausmingas balsas Jupiterio:

— Ant permaldavimo mano teisingos rustybės, tu turi ant mano altoriaus rytoj padėti penkis šimtus žmonių galvų.

Šlapios žolės sudrebėjo nuo kvėpavimo Numa Pompiliaus — nuo jų pakilo tykus, nusižeminantis, meldžiantis balsas:

— Penkių šimtų galvų reikalauji tu, svieto valdytojau, bet kokių? .... Mano maraus žmogaus ausis ne girdėjo paskutinio tavo žodžio. Bet visgi rytoj, pirm negu auksinė aušra apšvies žemę, aš nupiausiu daržuose dar neišnaikintuose siaučiančių vilnių Tibero penkis šintus svogunų galvučių ir padėsiu jas ant tavo švento altoriaus.

Išsiviešpatavusioj tykumoj vėl sugriovė Jupiterio balsas:

— Aš matau, Numa, kad tu labai šykštus ir kytriu išsikalbėjimu stengiesi išgelbėti galvas savo rymionų, todėl duok man tukstantį širdžių, išplėštų iš žmonių krutinių.

Numa Pompilius tuojaus atsakė:

— Jos jau čia. Aš kenčiu už tukstančius, todėl tukstančiai širdžių muša mano krutinėj. Išplėšk manają iš krutinės, svieto valdytojau, ir priimkie kaipo išpirkimo auką.

—Ir širdis nori išgelbėti. Tai duok man vieną gyvastį, bet tokią, kurioj mano kvėpavimas atsimuša šviesiausiai.

Numa Pompilius, ištiesęs rankas, suriko.

— Ta gyvastis jau čia, stovi prieš tavę. Aš išrinktas vadovu mano tautos, o todėl aš stoviu augščiau už visus.

— Perkeičiu savo norą ir geidžiu, kad paaukautum man gyvastį to iš rymionų kuris stovėtų žemiaus už visus kitus.

Numa Pompilius su nusižeminimu prašnabždėjo:

— Jis jau čia prie tavo kojų, valdytojau. Aš tarnauju visai mano tautai, todėl, budamas tarnu visų, aš stoviu ant žemiausio laipsnio.

Rustus, susiraukęs veidas žaibų dievo truputį suminkštėjo. Balsas jo buvo panašus į gaudimą atsitolinančio griausmo, kada jis pasakė:

— Laimė tau, numylėtas dieviškos Egerijos. Bet gaila man palikti tavę vargingame, išnaikintame Ryme. Kelkis ir eikie į etruskų kraštą, ten vaisingi laukai, turtingi sodai, ten, puikiuose marmoriniuose rumuose girdėt balsai besilinksminančių, ten šventose žinyčiose yra puikus stovylai garbingų vyrų. Aš padarysiu tavę valdonu galingų ir laimingų etruskų. Ten tavo gyvenimas bus ramus ir laimingas, daildarių rankos padirbs tavo stovylą ir pastatys labiausiai gerbiamoj vietoj.

Numa nuo sušlapusios nuo rasos žolės pakėlė savo veidą ir su meldimu pakėlęs rankas, atsakė klausymu:

— O jie, valdytojau?

— Tu dar vis misliji apie juos? Tai aš tavę ne siųsiu pas etruskus, bet paimsiu į dangų. Štai pažiurėkie, tavęs link skečiasi sparnas mano erelio, jis platus ir minkštas. Padėk ant jo tavo nuvargusius nuo žemiškų darbų sanarius, lėk su minkštoms oro vilnims į augštybes, į viešpatystę amžinos laimės.

Bet Numa Pompilius vėl paklausė:

— O kaip gi jie, svieto valdytojau? O jie? Mano rymionai?

—Tu dar vis rupiniesi apie juos. Pamislyk apie savo dieviškį Egeriją; ji dangaus gyventoja, o tu žemės sunus. Tu tik paslaptyj ir retai gali matyt ją ant kranto to upelio, kuris susitvėrė iš jos ašarų. Mirtis tavo išnaikįs jos meilės siulelį. Tu ne pamatysi jos tamsiam Erebe, o jai dievų buvimo vieta Olimpe be tavęs bus tamsi. Štai pažiurėkie, aš paleidžiu mano lanką. Tik akies mirksnio, o iš jo išlėks žaibas; pagriebk už jo vilyčios, o ji nunešė tavę pas tavo numylėtą Egeriją ir prie amžinos laimės.

Šlapios nuo rasos žolės ilgai drebėjo nuo vaitojimo Numa Pompiliaus, bet greitai jis pakėlė galvą ir dar paklausė:

—Bet kas bus su jais, svieto valdytojau? Kas bus su mano rymionais?

Susiriete sparnas galingo erelio

Trumpa senobes Istorija.

Isz maskoliszkos kalbos verte D.

Populiarai. Apie tokį nusigyvenimą Italijos ukinįkų reikėjo labai pagalvoti. Jug iš ukinįkų Rymas turėjo daugiausia geriausius kareivius: silpnesni miestiečiai kur-kas mažiau tiko sunkiai kareiviškai tarnystei. Terp nobilių atsirado žmonės, kurie nusigyvenimą ukinįkų laikė per didelį pavojų Rymui. Juos vadino *populiarais*, žmonių šalinįkais. Vienas iš tokių žmonių šalinįkų, *Tiberijus Grakchus*, Scipijono Vyresniojo anukas, prisižiurėjęs sunkiam ukinįkų padėjimui, sakydavo žmonių suėjime: žvėrys ir paukštys turi guolį, o žmonėms, užkariavusiems pasaulę, nėr kur galvos priglaust!"

Populiarai stengėsi užimt vietą tribuno, nes, pagal nuomonę nuo senųjų laikų, tribunas skaitėsi žmonių apginėju ir turėjo didelę galybę žmonių suėjime. Populiarai manė, kad toj nelaimėj gelbės, jeigu duot neturtėlių giminėms tuščias ir be naudos riogsančias žemes; kiek bus padalyta žemės rėžių, tiek vėl atsiras ukinįkų.

Tapęs tribunu, Tiberijus Grakchus perstatė tokiam padalinimui paimt žemes iš visuotino lauko. Kadą-gi šitomis žemėmis naudojosi jau nobiliai, Grakchus nusprendė juos sutaikyt: te niekas neturi daugiau 250 desėtinų visuotino lauko ir te neišvaro daugiau 1000 galvijų į visuotinas ganyklas. Pasilie kančią žemę po tokio apruboežiavimo nobiliai turi sugrąžint; šitą žemę Grakchus perstatė padalyt į mažučius, po 2 desetini, rėžius ir padovanot neturtėliams.

Daugumas nobilių senate baisiai perpyko užtai, jog permainą nori padaryt su jų nenauda. Prieš populiarus jie sutvėrė partiją *optimatų* (t. y. „geriausių", pirmųjų žmonių). Kaip sukako metai tarnystės Tiberijaus Grakcho ir jis stovėjo tarpe nerymaujančių žmonių, laukdams naujo išrinkimo, iš senato rumų greit išėjo optimatai, pagriebę kas tik pakliuvo, pagalius, kresių kojas; žmonės pasitraukė, praleisdami didžponius, kurie lengvai ir išmušė beginklį Grakchą ir nedidelę jo draugų kuopą.

Kajus Grakchus, apie 120 m. Neilgai trukus, pribuvo iš provincijos ir tapo teippat tribunu jaunesnysis jo brolis, Kajus. Jis mokėjo patraukiančiai kalbėt: kiekvieną bylą jis greit ir su atsidavimu vedė. Jis manė, jog daug ką reikia permainyt tvarkoj pas rymiečius; jis matė, jog prisieis apskelbt kno pikčiausią karę optimatams. Kajus Grakchus perstatė išdalinėt neturtėliams žemės rėžius netiktai Italijoj, bet ir provincijose. Jis padalinimu žemių norėjo padėt ir rymiečių talkinįkams ir dėl to norėjo juos priimt į skaitlių rymiškų valstiečių.

Kadą-gi senate daugumas buvo prieš tokias permainas, Kajus Grakchus galėjo remtis tiktai ant žmonių suėjimo. Šitam suėjime dabar mažai tebuvo ukinįkų. Svarbiausi balsai prigulėjo perkmainiams ir atpirkėjams, o daugumas buvo tiesiog miesto valkatos. Vieniems ir kitiems Kajus Grakchus davė pelnyt, kad galėtų prie savęs pritraukt. Atpirkėjams jis pavedė rinkt pagalves vos užkariautoj rymiečių šalyj, Mažojoj Azijoj, galima pasakyt, pavedė ją išvogt. Miestiečiams jis pritaisė dalinimą iš iždo duonos už mažą primokėjimą. Iždas turėjo išmaityt Ryme virš šimto tukstančių žmonių.

Kajus Grakchus įgijo begalinę galybę: pagal žmonių norą, jis uždvedė Italijoj didelius darbus, kur daug žmonių gavo užsiėmimą; pasiuntiniai talkinįkų, provincijų ir sveitimų viešpatysčių pas jį eidavo patarmės pasiklausti. Budams tribunu, jis galėjo sustabdyt bylas senate, ant visoko padėt uždraudimą ir savo pečėtį, jeigu jam senatas priešintųsi. O pats jis, per savo vietą žmonių apginėjo, buvo „šventa ypata." Beveik neaprubežiuotai jis valdė Ryme per 2 metu pakol tribunu buvo. Bet ant trečių metų žmonės jo neišrinko: Rymo miestiečiams nepatiko, kad jis užstoja talkinįkus.

Kajus Grakchus nustojo buvęs šventa ypata. Senatas liepė konsului jį areštuot. Kajus Grakchus su keliais tukstančiais savo šalinįkų apsikasė Ryme ant vieno, iš kalvų. Čion ir krito jis kruvinam mušyj.

Optimatai pasiskubino amžinai pasidalyt terp savęs visuotiną lauką Italijoj, kad apie jį nė šnekos daugiau nebutų. Jie atrado, kad vieną dalyką, įvestą Kajaus Grakcho, gerai butų užlaikyt miesto valkatoms nuramint: jie sutiko davinėt neturtėliams pigiai, o paskui ir už dyką, duoną. Daugiau 300,000 žmonių Ryme imdavo iš viešpatystės magazinų javus, atvežtus jura. Kasmėnuo, pagal ypatingus bilietus, duodavo apie 2 pudu kiekvienam žmogui; gaudavo tiktai vyriškiai, terp jų vaikinai, pradėjus nuo 11 metų.

Populiarams nieko nepasisekė padaryt, kad vėl atsigaivintų ukinįkai Italijoj. Adverniai, 30 metų praleidus po Kajaus Grakcho, visa Italija iš naujo buvo baisiai išpustyta. Talkinįkai įširdę buvo užtat, kad jų nepriėmė į valstiečių skaitlių: jų našta per kares buvo dar didesnė, negu rymiečių. Jie atsiskyrė, išsirinko valdžią, prisitaisė sostapilį, kurį pavadino *Italiją*, ir pradėjo karę su Rymu. Per 2 metu baisiai piovėsi po visą pussalį. Daugybė talkinįkų, daugiausia ukinįkų ir smulkių dvarponių, prapuolė, likusius priėmė į valstiečių skaitlių.

Visi Italai dabar tapo rymiškais valstiečiais. Bet šalis labai išpustėjo. Daug buvo žmonių įiršusių, nuplikusių, laukiančių tik progos atmonyt savo sunaikintojams; iš kitos pusės, daugelis iš umo pralobo, užgriebę svetimus turtus; vieni ir kiti pripratę buvo prie prievartos. Nuo šitų susipiovimų terp savęs buvo kur-kas daugiau pikto, negu nuo užpuolimo svetimų priešų.

Toki susipiovimai Italijoj pradėjo atsikartot, kareiviams sumanius užsigeist žemės ir turtų.

Nauja kariumenė, apie 100 m. Senobėj kareiviais buvo tie patys valstiečiai; juos paleisdavo namon po neilgo kariavimo. Per ilgas užjurines kares legijonai pavirto į nėkumet nepaleidžiamą kariumenę; kareivius visai nutraukė nuo namų darbo, iždas jiems mokėjo algą; po didžių pergalėjimų vadai jiems duodavo nemažas dovanas. Kareiviškas užsiėmimas pavirto į ypatingą amatą; vieton to, kad rinktųsi jaunikiai iš visų giminių, pradėjo samdyt kareivius, norinčius eit į kariumenę. Kariumenėj išnyko skirtumas pagal ginklus ir turtus.

Kartu su tuom, kareiviai visai atsiskyrė nuo kitų valstiečių savo gyvenimo budu ir suopračiais. Jie augščiau savę statė už valstiečius ir pyko pavadinti valstiečiais. Jiems nerupėjo nusprendimai senato ir žmonių Ryme. Kariumenės vadas jiems buvo vienintėle valdžia: jie žinojo, kad jų padėjimas priguli nuo jo gabumo karėj ir duosnumo karei pasibaigus.

Karėj ir stovynėj vadai reikalavo nuo jų sunkaus darbo. Kareiviai patys turėjo apkast ir pastatyt visą savo stovynę; jie statė tvirtynes ir laivus, dirbo kelius ir vandensekius. Už prasikaltimą juos baudė kuo sunkiausiai: rykštėms, išdeginimu ženklų ant kuno (kleimu); jeigu visas pulkas pabėgdavo nuo mušio, kiekvienam dešimtam kareiviui nukirsdavo galvą.

Bet kareiviai priprato išreikšt vadui savo norus: stovynėj taukiai susirinkdavo suėjimai kareivių ir oficierių; vadas išeidavo pas juos, laikydavo kalbas, it žmonių suėjime, pasakydavo savo užmanymus, duodavo prižadus. Jeigu kareiviai buvo neužganėdinti, tai numesdavo savo vadą arba pereidavo pas kitą. Reikėjo daug gabumo su jais sutikt ir juos suvaldyt; bet reikėdavo vadui ir įtikt jiems didele pagautim.

Tuose laikuose žiemiuose ir rytuose per 60 metų kėlė vieną po kitos dideles kares, kurios išaugštino vadus ir jų kareivius.

Prasidėjo nuo užplukimo dviejų skaitlingų barbariškų vokiškos veislės tautų, *Kimbrų* ir *Teutonų*, kurie ėjo nuo Alpų pusės. Tai buvo neišpasakytai stiprus žmonės. Milžinai augštumo 7–8 pėdų terp jų kyšojo. Jie galėjo bėgt gretim su šuole bėgančiu arkliu; teutonų vadas peršokdavo per 6, greta pastatytus, arklius. Nuduręs žmogų durtuvu, barbaras galėjo ir pakelt jį ant durtuvo. Mušyj jie įširsdavo, išraudavo medžius su šaknimis, nuplėšdavo rankomis skeliaudras uolų ir mėtydavo jas į priešus, prigriaudavo upėn tiesiog kruvas žemių teip, jog upė užtvindavo. Jų moters, stiprios, it vyrai, mušėsi drauge su jais. Minios ėjo nesulaikomai: jas vijo badas, jos ieškojo naujų vietų apsigyvent.

Ryme geriausiu vadu tuose laikuose buvo Marijus. Jis buvo ne iš nobilių ir dasikasė iki augštesnių vietų su pagelba populiarų ir turtingų atpirkėjų. Marijų nusiuntė žiemiuosna ir per penkerius metus paeiliuj, ko dar nėkuomet nebuvo buvę, išrinkdavo konsulu. Jis ilgai rengė ir pratino savo kareivius, pagalios, kruvinuose mušiuose išnaikino barbarus.

Marijaus kariumenė buvo pririnkta visai nauju budu: jis šaukė kariumenėn daugiausia bežemius žmones, prolėtarijus. Toki kareiviai nieko neprastodavo, eidami iš tėviškės kariumenėn, bet sugrįžus jiems po karių *veteranais*, t. y. atbuvusiais kareiviška tarnystę, jie vėl butų turėję tapt elgėtomis. Pertai jie, arba ieškojo naujų karių, arba reikalavo, kad vadas aprupintų juos žemėmis pačioj Italijoj.

Sulla. Dar sumanesniu kareivių vadu ir priešu Marijaus pasirodė Sulla, vyras iš senobinės augštos giminės.

Tuomet rymiečiai prastoję buvo beveik visas žemes rytuose. Puslaukinis Ponto (t. y. pietinio krašto Mėlynosios juros) caras, Mitridates, patėmijo, kaip grėkai neapkenčia rymiečių atpirkėjų ir pirklių. Jis davė pašelpą sukilusiems Mažojoj Azijoj: kelios dešimtys tukstančių rymiečių nausėdžių buvo išpiauta. Mitridates pasidarė laivynę ir užgriebė ir Europos Grėkiją.

Vyriausiu vadu rytuose karei vest paskirtas buvo Sulla. Senas, beveik 70 metų, Marijus buvo labai užgautas šituo paskyrimu: jo šalinįkai padarė tai, jog žmonių suėjimas atėmė nuo Sullos vyresnybę ir pavedė Marijui. Kaip Sullos kareiviai, jau pasirengę plaukt rytuosna, dasižinojo apie žmonių nusprendimą, pareikalavo, kad Sulla juos vestų Ryman. Sulla nudavė, buk sutinkąs iš prievartos. Kareiviai ir jų vadas įėjo Ryman ponais: žmonių nutarimas buvo išnaikintas. Marijus ir jo šalinįkai bėgo ir tapo apsudyti myriop. Tai buvo negirdėtas dar daigtas: kareiviai, tarytum, užkariavo sostapilį ir paliepimus davė patiems rymiečiams.

Dabar Sulla iškeliavo rytuosna ir atėmė nuo Mitridato Grėkiją ir Mažąją Aziją. Nuo grėkiškų miestų nuplėšta buvo milžiniška duoklė ir iš jos kareiviams davinėjo brangias dovanas. N'ėsant Sullai, jo priešai sugrįžo Ryman: tartum pašėlęs, Marijus baisiai atkeršijo nobiliams, ėjusiems po Sullos pusės; neužilgio prieš savo myrį jis apginklavo vergus ir piovė nobilius. Sullai sugrįžus Italijon po pergalėjimų, Marijaus šalinįkai visur vėl turėjo jam užsileist: iš savo pusės, jis pradėjo nuo atkeršijimo visiems, kas laikėsi Marijaus.

Sulla sustatė prasikaltusių surašus: kas buvo ten užrašytas, to nebgynė nė sudai, nė įstatymai — kiekvienas tokį galėjo užmušti; jo turtai parsiduodavo ant licitacijų. Daug pateko į šitus surašus per savo priešų danešimus. Apie Sullą slankiojos žmonės, kurie greit pralobo, supirkę annos turtus. Pats Sulla neturėjo nė neapykantos, nė godumo; jis tiktai nekliudė kitų plėšimų ir padukimų. Sulla buvo išmintingas, giliai apšviestas vyras, bet jį apsvaigino nuolatinė jo laimė ir jis nenorėjo pasirupint apie ką-nors gero.

Sullą pripažino diktatorium *be laiko:* jis galėjo, pagal savo norą, daryt betkokią tvarką Ryme. Sulla atidavė kareiviams geriausius dvarus Italijoj, atimtus nuo kitų ir ra-

(Toliaus bus.)

PERSERGEJIMAI.

Iš prozos Pataršų.

Paraše Vištusorius (Vištalius).

Mislis.

Čia begalo daug butų klausimų,
Ir dvigub' reiktų tiek atsakymų,
Norint nuo tamsos atskirti šviesą,
Ir mutinyje melų rast tiesą;
Ale mus amžis n'istektų trumpas,
Protas sutaršyt's, liežuvis kumpas
N'įstengtų visas mislis sugaudyt
Ir jąs į rėmus krumais suspraudyt,
Nes mislys slidžios, vikrios ir [greitos,
Zylioja, spiečia, sukuriais raitos,
Kaip garsas smelkia, draikos ir tį- [sta.
Kaip šviesa trykšta, splysta ir bly- [sta,
Yr' atmintyje viena užkliuva,
Jau pulks prasprusta ir kažkur žu- [va.
Ne lengva stambią misli užspėti,
Dumose ir ją nutvert paspėti;
Kartais taries, jau viena laimėjęs,
Svarstai ir varstai ją atsidėjęs. —
Žiuri — o čia tik uodegos galas
Nutrukęs liko, kaip zylės — žalas...
Mislys kaip žuvis ir vandeniniai
Gyvuliai, lygiai kaip ir žeminiai,
Juo yr' didesnės, tuom' atstesnėje
Slapstos gelmėje arba tolmoje;
Ir kaippats vanduo, migloja, šlam- [pa,
Į rasas lydos' ir lašais tampa. —
Lyja — į upes auga ir tvįsta,
Į jurės-mares bėga ir sklysta. —
Ir teip kaip ugnis iš smulkutė- [lės,
Ištriškusios kur tik kibirkštėlės
Į didį gaisrą umai pavirsta,
Ik' jo liepsnose, kas yr', sutirpsta.
Kaip iš smulkutės sėklos medi- [nės,
Ant paveikslo, iš aucalyptinės
Išdygsta, auga, išsikeroja,
Su laiku ir rindmedžiu pastoja.
Mislys iš dumų išvystinėtos,
Ir išmintingai sudėstinėtos,
Kuomistoriausiai prilygsta spynai,
Arba tvirčiausiai žinios mokinai. —
Mislys kaip kvapas Dievo švie- [sybės,
Pernyksta net ir peklos tamsybės
Su visomis jos paslėptinėmis
Po tamsiausiomis uždengtuvėmis..
Kaip Diev's neturi sav lygio gai- [vo,
Teip mislys netur sav lygio vaivo,
Nė smulkybėje, nė smarkybėje,
Nė didybėje, nė tvirtybėje. —
Mislis tai dušia gyvasties laivo,
Ji be atilsio kraipo ir raivo,
Sukina, stumdo, varto, mėgina,
Nuolat į žynios darbą ragina....
Mislis, tai versmė Dievo galy- [bės,
N'išmieruotinos niekad gilybės. —
Nieks ne žin' iš kur trykst praside- [da,
Kur plaukia ir ar pasibaigs kada...
Mislis kaip pirmas didžuvis — [oras
Sujudit's, tvirtus murus kaip [tvoras,
Bokštus kaip medžius išvarto, lau- [žo.
Skalas plaišina, akmenus daužo,
Vandenius supa, lieja ir taško,
Vilnis kaip revas varto ir blaško,
Net į padanges jas iškeldamas.
Šniokšdam's ir kriokdams, uždams, [šlamždamas
Priešais orbanges laimingos ko- [vos
Išveizd kaip mažų vaikų zabovos.
Kur ji patraukia su savo šluota
Sąlyk žemia, tamp viskas nušluo- [ta. —
Bet prieš dievišką mislių tvirty- [bę
Sulydytų į vieną galybę.
Dangus ir pekla kaip šėtros griuva
Velniai kaip musės krinta ir žuva.
Perkunai griausmais, treksmais [baldo,
Vandenius ardo ir orą skaldo,
Net žemė dreba, pamatuos' braš- [ka,
Gaisrų ir žaibų liepsnose plaška. —
Žalmen's ir girių medžiai išdžiu- [sta.
Kraujas srovėmis kaip vanduo plu- [sta,
Oro dušnumas kvapą užima,
Baisi panyka svietą apima.
Vanduo pradeda tvanus varyti,
Tartum nor visą žemę praryti,
Augščiausius kalnus plėšia, skan- [dina, —
Viską su dumblu maišo ir trina. —
Žvaigždės nuo dangaus visos [nukrinta,
Jų šviesa tampa tamsos sutrinta. —
Ir pati saulė ragožium virsta,
Kaip žibuoklėlė dalgio nukirsta —
Ir skanduolėse tamsybių nyksta.
Bet kita ant tos vietos atvyksta,
Karšta, ar šalta šviesiais vieške- [liais
Traukia su jaunų žvaigždžių pul- [keliais....
Jau arti yra ta „diena rusti".
Kurioj ims mušt, kirst, piaut, malt [ir grusti
Į smulkius miltus, verst į pelenus,
Didžius ir mažus, — jaunus ir se- [nus,
Bo Antikristas seniai atėjo,
Ir ištrėmimo darbus pradėjo.
Gundo ir kiršin visą žmogystą,
Platindams melus ir bedievystę...
Čia visas dumas, mislis ir žo- [džius,
Ir čielus posmus, gailus nuobo- [džius.
Regim reikalą visai aplenkti,
Ir paslėptynes kyru uždengti.
Ne išbaimės — kad nepakibyti
Širšių — bedievių neužkabinti.
Ba neatbojame nė jų narsumo,
Nė jų aštriųjų nagų baisumo —
Vienat dėl meiles Dievo avelių,
Jeib' n'apsvaigint jų silpnų galve- [lių,
Kad jautrios širdies stabas n'ištik- [tų,
Ir dvasia kuno jų nepaliktų....
Čia žednas lengvai permanyt ga- [li,
Jog mes aplenkiam visas pro šali.
Ištolo žednos dienos baisybes
Dėl jų aštrumo ir dėl daugybės. —
Galų-galiausiai didė atmaina
Ant dangaus ir ant žemės ateina.
Palengva nyksta nuogandų bėdos.
Žeme kitokiu gyvasčiu rėdos.
Visa prigimtis rimsta ir tyksta,
Atmintis žmonių, užmaršoj nyk- [sta,
Senasis svietas į plyšius lando,
Naujas, — bet kitoks, — vėl atsi- [randa. —
Ale nuskurdę, žmonys mažiu- [kai,
Kaip Liliputai arba Barstukai,
Ne vikrus, — rambus kaipo inkšti- [rai,
Silpni ir lėti kaip mus kabyrai. —
Kaip terp minių skelb' burtai pa- [laidi:
„Devyni vyrai piaut vieną gaidį
„Turėsę drauge po žednos dienos,
„Užsimanę paragaut paukštie- [nos"....
Aš ne iš savo galvos sudėjau,
Tik ką kur skaičiau, arba girdėjau
Šias mislis — tikras ar pramany- [tas —
Stačiau į posmus nepermainytas, —
Ir tai ką dvasia aiškiai girdėjo,
Ką mums ant ausies tykiai šnabž- [dėjo,
Ir liepė rašyt vis-tiesų-tiesas.
Žodžius puriausius Dvasia -Diev's [Šviesos.

* * *

Pratykis dumot, mislyt ir spėti,
Vis daug klausyt, o mažai vapėti.
Išminties gijas verpt ir daugintis
Protą ir žinią savo augintis. —
Aš nerodiju niekam darytis
Nebyliu ir vis žadą marytis;
Gali pratingai vapėt ir čiaukšti.
Minau niekniekių niekad neplaukš- [ti....
Bet pirm neng burną savo at- [versi,
Ir vieną žodį garsiai ištarsi,
Apmastyk gerai kaip kur pradėti,
Kada pabaigt ir kaip kalbėti.
Svarbumo mislių savo n'išban- [dęs,
Laikyk liežuvį geriau prikandęs,
Kad n'išlystų, kaip iš maišo yla,
Nes „tyla yra geriausia byla." —
Iš dumų mislis, iš mislių mintis,
Išminties žinią aust, megst ir pin- [tis
Turi, jei geidi protą turėti.
Reik jį iš dumų išsiperėti.
Kratyk palengva vis smegeny- [čią,
Ten yr' užslėpta tikra žinyčia.
Spėk katras daigtas kam yra ver- [tas,
Ant ko jis Dievo tapo sutvertas;
Bet niekados jų n'užsiaugįsi,
Jei snausi, arba vėjus vaikysi,
Česą gaišydams kaip mažas vai- [kas.
Augsi, pasensi ir mirsi paikas....
Juk ir pats Dievas ilgai mislijo,
Ik milžinišką mislį įgijo,
Ir pagal ją steigt svietą pradėjo,
Ir sutvėrimą šį išperėjo,
O kaip viską jau, kaip yr', sutvė- [rė,
Senasias mislis savo išbėrė;
Nunai vis ruime, — oro garuose,
Virbsta jos gyvų dvasių peruose...
Viskas, ką akįs užmato tavo
Šim' sutvėrime, pradžią sav gavo
Iš mislių Dievo ne vienų laikų,
Ir iš protingų žmonių — Jo vaikų.
Bet ir šeitonas, su savo vergais,
Paklusniais, viernais tamsybių sar- [gais,
Daug išmislija visokių čvierų,
Melu ir monų ir klaidžių vierų. —
Jie Dievo mislis geradėjingas
Sugriebę, — daro iš jų baisingas,
Savpadarines, ant naikinimo
Svieto ir šviesos išgaišinimo.
Ir kitus Dievo sutvertus daig- [tus —
Kaip nor, paverčia sav į prakeik- [tus, —
Viežlyvus žmonis visaip pagundo
Į piktą ir juos rietis susiundo.
JieDievo žodžio garso nekenčia,
Su ašmenimis kardo ir penčia
Žudo, terioja kur jį užtinka,
Nes dievmylystė jiems nepatinka.
O pekliškuosius savo reikalus
Ir prakeiktuosius darbus, veikalus
Vismet' atlieka slapta, tylomis, —
Plėšia ir smaugia vis pasalomis.
Jie visus žmonis ištremt norėtų,
Kad tik pajiegas ant to turėtų,
Arba paversti juos į gyvulius,
Bil' tik įsipildyt savo geidulius.
Jie nor' vissvieto turtus išplėšti
Ir su žmogiena žemę įmėžti, —
Liekanas bandom's ganyt, kankyti
Ir į nevalios jungą kinkyti.
Jie n'ištrivoja nė vienos dienos
Be kraujo žmogaus ir be žmogie- [nos,
Kad jiems laimikis kartais išspru- [sta,
Vienas ant kito kaukia ir duksta:
„Tu besmėgėni! žėgždriau! bal- [tošiau!
„Tu velnežudi, — kvailas šventa- [šiau!
„Angie, — gongalvi, tu Dievatiky,
„Paleidai musų riebų laimikį!"
Jie nori pastot ponais visminių,
Ant viso svieto — visų giminių —
Patvaldžiais mokslų — žinios ir [šviesos
Ir suktų melų nukaltos tiesos.
Jie tai ištaiso baisingus marus — [rus —
Po kaimus, sodžius, miestus ir dva-
Bet n'įstengdami visus ištrotyt,
Storojasi juos bent subeprotyt.
Kad kur jie žmonis kryžiais žė- [gnoja,
Mislija, jog juos piausto, kapoja
Su kardais, peiliais į smulkius šmo- [tus,
Ar tokiu budu maišo jiems protus..
Bet aršiausiais ir pekloj perėti,
Paties šeitono teip apkerėti,
Kad jie n'atboja nuogandų bėdos,
Nesidrovėja apmaudų, gėdos. —
Vienat perkunų ir kalavijo
Dieviškos šviesos, ir to da bijo,
Kad Jezus Kristus jiems išnežinių
Neapsireikštų svietė terp minių.
Jie kaip tik nor' ir pasiverst gali
Į ubagą ir vargšą nuogalį,
Į darbininką, kunigą, poną,
Į kupčių — sukčių, — vaisko at- [moną,
Net ir į šventą angelą lėtą,
Dievo išrinktą ir numylėtą.
Tuomet ir nagus savo įtraukia,
Kad nieks n'išvystų kyšant jų lau- [ke.
Ir viską tokiu pat budu daro,
Kaip tas, — kuo kartais jų pasida- [ro;
Sveiki nusiduod visaip sergan- [čiais
Nuomarium ir ištikro mirštančiais.
Tie tai baisiausiais yr' nepriete- [liais,
Bo darydamies' žmonių prieteliais,
Da vardan Dievo — pasalom's, mo- [nais
Est galvažudžiais, tikrais pago- [nais....
Jie gal iš balto padaryt juodą,
Kaip degutinį, ar smalos puodą,
Atpenč iš juodo, kaip sniegas bal- [tą,
Iš karštos širdies — kaip ledas šal- [tą.
Iš adatėlės — kaip skaldyt ima,
Priskaldo didį pilną vežimą. —
Vienam' ženklelyj mistikas mato,
Ir iš jų ilgus burtus sustato. —
Kaip jiems reik, gal' ir pasima- [žinti,
Dėlto negalims daigts išpažinti
Velnią terp žmonių, terp velnių [žmogų,
Kaip vienos veislės žiogą terp žio- [gų.
Ba kad piktvasios apponavoja
Kokią asabą, tuomet pastoja
Tikru bedieviu, velniu prakeiktu,
Kuriems jau jokių nėr' šventų [daigtų.
Velniai neturi nė jokių jausmų
Dvasiškų, — nejauč kuniškų skau- [smų;
Gal ant jų galvų kuolus tašyti,
Gyslas traukyti, kaulus laužyti,
Jie nė išvietos nesijudina,
Jei kurs apalpsta, tai jį gaivina.
Pekliškoj kalvėj atgrusti, kalti,
Dvibubai trinti, trigubai malti,
Rodos nutirpę ir užkietėję,
Bet ir velniškai jau iškytrėją.
Ale jei žmogus juos užkabina,
Jau tas dobilo daugiau nemina....
Jie visi veržias, lenktyn eidami,
Vienas už kito, kaip galėdami,
Į viršininkus — bet urėdystės
Negaun', kol netur velnių kytrybės.

Isz visur.

|| Anglijos parlamentas, dideliu balsų daugumu, užgyrė naujas tiesas prieš ateivius. Pagal naujas tiesas: policija gali be sudo iš Anglijos išvyti kiekvieną jai nepatinkančią iš svetur atkakusią ypatą. Iki šiol Anglija buvo vienaitinis ant svieto kraštas, kur už persitikrinimus, už politiškus nusidėjimus kitur žmonių ne persekiojo; atkakęs iš kitur politikiškas nusidėjėlis Anglijoj rado prieglaudą, dabar gi, užgyrus naujas tiesas, Anglija pastoja tokia jau kaip Maskolija, kur svetimas žmogus atiduotas ant policijos malonės.

|| Miestuose Kremenčuge ir Poltavoj (pietinėj Maskolijoj) kariškas sudas ant sušaudymo nusprendė kelias dešimtis kareivių, kurie kalbino savo sandraugus pasipriešinti valdžių prisakymui ir ne keliauti į Aziją mušti japonų, kurie Maskolijos žmonėms nieko blogo ne padarė. Minėtus kareivius tuojaus sušaudė.

|| Mieste Tulone, pietinėj Prancuzijoj, kunigai ne davė išrišimo laike išpažinties mokyklų vaikams už tai, kad jie dainavo antiklerikališkas dainas. Tuojaus susirinko potam pulkus žmonių, įsiveržė į bažnyčią ir sudaužė Šv. Jono stovylą. Pašaukta policija minias iš bažnyčios išvijo.

|| Vokietijoj: Badene, Wuertemberge, Frankonijoj, Hessene ir tuluose kraštuose Saksų, nuo smarkių lytų ir audrų užgimė dideli tvanai, kurie daug blėdies pridirbo. Perkunas užmušė daug gyvulių ir žmonių; daug jų prażuvo tvanuose.

|| Mieste Chocine, Besarabijoj, buvo žydų mušimas. Ant suvaldymo įdukusių minių reikėjo šaukti kariumenę.

|| Vokiška tirinėtojų senovės liekanų komisija, netoli Tell El Mulhissen, Azijatiškoj Turkijoj rado pečėtį karaliaus Salomono. Pečėtis tas didumo mažos torielkaitės; ant jo yra gražiai išpiaustytas liutas ir žydiškas parašas.

|| Atkakęs į Berlyną vokiškų valdybų Kameruno (Afrikoj) gubernatorius von Putkamer apreiškė, jog Kameruno pakrantėse, Adamana apskrityj, rado didelius anglių ir aukso laukus.

|| Iš vokiečių apgyventų apskričių Čekijos ir Moravijos, dėl stokos darbo, šimtais ir tukstančiais gyventojai, ypač vokiečiai, nešdinasi į šiaurinę Ameriką ir į pietinę Afriką.

|| Lenkiškas raštininkas Sienkiewicz (jis lietuviškos kilmės), kaip garsina Berlyno laikraščiai, keliauja ant karės lauko į Mandžuriją rinkti medegą naujai apysakai.

Nauji iszradimai.

‡ Amerikos žemdirbystės departamentas garsina, jog vidurinėj Amerikoj, republikoj Guatemala, užtiko skruzdėlių veislę, kurios naikina edančius medvilnę vabalus. Vabalai tie labai daug blėdies pridirbo medvilnės pliantacijoms ir jų niekaip nejstengė išnaikinti.

‡ Garsus Santos Dumont padirbo Paryžiuj naują orlaivį, kurį atsiųs ant visasvietinės parodos į St. Louis ant terptautiškų orlaivių lenktynių. Atliktos Paryžiuj bandavonės buvo su visu pasekmingos. Šitas orlaivys lekia su greitumu 20 mylių per valandą.

Atsišaukimas.

Pereituose metuose, kaip buvo užmanyta Brooklyno Lietuviškų Draugysčių pastatyt Lietuvišką Tautišką Namą, tas terp lietuvių turėjo karštą pritarimą ir visi energiškai darbavosi, kad užmanymas įvyktų; vietiniai vienog Ragučiu (?) garbės užlaikytojai pertikrinėjo, kad dalykas ne įvyks; bet pamatę, kad darbas smarkiu žingsniu pirmyn eina, pradėjo niekinti užmanymą. Tuojaus gavo gaujas Jurgių ir Vincų, kurie už stiklą alaus stabdo darbą. Atsirado čia jau antras Grinius juodos garbės, kuris prie kiekvienos progos stengėsi kenk[illegible] jo plauškimas, kaipo pasamdyto berno, ne kenkia, kadangi visi tokius Grinius kaip iš kairės ir iš dešinės kiaurai pažįsta. Į trumpą laiką Draugystės Lietuvos Sunų, Šv. Kazimiero ir D. K. K. Gedimino, teippat pavieni žmonės jau diktai akcijų išpirko, o iš kitų miestų net aukas prisiunčia kaip tai: Antanas Matuzas iš Fort Leavenworth, Kansas, J. Urbonas, M. Bakutis, M. Koleski, A. Treigis, L. Smith, S. Grajauskas, J. Butkus, K. Bačis ir J. Vitartas iš Franklin, Wash. Dėltogi broliai lietuviai! ne žiurėkim ant niekinimų pasamdytų Jurgių ir Vincų su kompanija — bet remkime gerus užmanymus, kaip Brooklyno Lietuviška salė, kuri mums labai reikalinga. Apart kitų dalykų, itaisys puikų knygyną ir visada liuosame laike rasime savo name ramų užsiėmimą prie skaitymo knygų ir laikraščių. Iš kitų miestų norinti prisidėt prie Brooklyniečių darbo — gali siųsti aukas, ar pirkt akcijas, prisiunčiant pinigus ant kasieriaus vardo per Money orderius: J. Naujoko, 10 E. 3rd st., New York. Vietinius visada užprašome ant susirinkimų, kurie atsibuva pirmą ir trečią panedėlį kiekvieno mėnesio, po No. 73 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Teippat užkviečiame visus lietuvius iš New Yorko, Brooklyno ir apielinkių pributi subatoje, 11 d. berželio, 7½ val. vakare po No. 73 Grand st. Brooklyn, N. Y. ant parengto susirinkimo su prakalboms. Pribukite kuonoskaitlingiausiai.

Lietuviško-tautiško Namo:

Prez. — J. Bučinskas, 174 Havenmeyer st., Brooklyn, N. Y.

Sekr. — A. Lesniauskas, 144 E. Houston st., New York.

Kas. — J. Naujokas, 10 E. 3rd New York.

Išlaimėjimas 1000 cigarų.

Berželio 5 d. atsibuvo pas P. Draugelį, Brooklyne, traukimas burtų išlaimėjimui p. Naujoko padovanotų „Aušros" dr-tės fondui 1000 cigarų. Traukimą vedė pp. D. Maskevičius, P. Mikolainis, J. Zokas ir V. Plavokas. Laimėjo No. 1297, priklausąs p. Simanui Savitskiui iš Gallitzin, Pa.

Vedėjai.

Atskaitą pagarsįsime sekančiame numeryje.

Pinigų Prekė.

Iki 500 rubliu, rublis po..... 52½
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po.. 52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po..... 52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikszczjotu ir niekur nežutu, tai siuskite per „Lietuvos" redakcija, adresuodami: **A. Olszevski, 924 33rd St., Chicago, Ill.**

Draugysczių Reikalai

$100.00 Dovanu

gaus tas, kuris pagaus žuvi su szilkiniu ant kaklo ratkszcziuku ir su auksinems T. M. D. litaroms, kuri yra iszplaukusi isz Nemuno upes ir kaip mena mokyti vyrai ji nedelioj, 12 d. Sejos (June), 1904 m. atplauks ties Reissig's Grove, Riverside, Ill. Ta paczia diena ir tam paczeme darže Tesybes Myletoju Dr-te tures savo pikninka, ant kurio kvieczia visus lietuvius ir lietuvaites, merginas ir vaikinus imti dalyvuma, linksmai pasiszokti, atsikvepti tyru oru ir sugauti tą žuvi. Gaudymas žuvies prasides 9 val. isz ryto ir trauksis iki velam vakarui. Inženga in darža vyrui su motere 25c. Pasarga: Kas ne tures nusipirkes tikieto in darža, o pagaus žuži dovanos ne gaus.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio, Adolfo Bertasziaus, Kauno gub., Telszių pav., Kalvarijos parap., kaimo Rutineno, tris metai atgal gyveno Chicago, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Kazimiera Mažeikiene, (6—10)
639 E. 12th st., New York

Pajieszkau savo, brolio Juozapo Miknius, Kauno gub., Raseiniu pav., isz kaimo Sodalio, gyveno Maywood, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Antonina Miknaite,
3256 S. Morgan st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Antano Juszkevicziaus, gyvenusio Chicagoje, yra labai svarbus reikalas del jo naudos. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant žemiau padeto adreso. Butu geriausiai kad jisai per laiszka pranesztu man kada ir kur galima su juom pasimatyti, nes asz ne visada esu namieje.

A. Bijanskas,
3327 Auburn av., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo vyro, Motiejaus Marcziulionio, Suvalku gub., Marijampoles pap., Klebiszkio gm., kaimo Prienlaukio, jau 4 metai kaip nuo manes prasiszalino. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Ona Marcziulioniene,
307 Hickleberry All., Shenandoah, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Antano Puleikio, Kauno gub., Raseiniu pav., Kviedainos parap., kaimo Usiniu, gyveno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Kazimieras Pu

Nuomonė garsaus žmogaus.

Samuel Smiles, vienas iš garsiausių filozopų ir tėmytojų, prieš savo mirtį parašė veikalą „Gyvenimas ir Darbas," kureme jis teip išsitaria: Šaltiniu pilvo nežlebčiojimo ir melancholijos yra priežastis ne vien pilvo bet ir smegenų. Jeigu smegenys yra kankinamos per mier sunkių mislies darbu, tai visas sistemas nukenčia ir visi organai perstoja reguliariškos savo veikmės. Smegenys jungiasi su pilvu per nervą „Vague" ir todėl kentėjimas smegenų pereina ant pilvo, todėl ir pilvo išgydymas yra negalimu be smegenų gydymo. Trinerio Amerikoniškas Elixiras Kartojo Vyno yra geriausia to gyduole, jis gydydams pilvą gydo po draug ir smegenis ir visą sistemą. Šis vynas taiso žlebčiojimą, duoda apetitą, tvere naują gausų kraują, o su tuom dauginasi kuno pajiegos. Dabar medicinos mokslas jau meta šalin visas negardžias gyduoles, o jų vieton vartoja gyduoles sutaisytas iš augmenų su vynu sutaisytas. Trinerio Amerikoniškas Elixiras Kartojo Vyno yra sutaisytas iš gryno vyno ir parinkčiausių žolelių. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas pati fabrikantą, Juozapą Trinerį, 799 South Ashland av., Chicago, Ill.

Aukos kankintiniams.

Isz Chicagos	$2.00
Isz Franklin, Wash	2.45
Jozepas Stonis, Chicago	2.00
Buvo	$56.03
	$62.48

Aukos VISZTALIUI.

Jozepas Stonis, Chicago	$2.00
Buvo	$7.31
Sykiu	$9.31

Aukos ant kasztu delegatui in Nyderlandija.

Isz Franklin, Wash	50
Buvo	$61.87
Sykiu	$62.37

Szliupo knygai.

Isz Franklin, Wash	50c

„AUSZROS" Dr-tes fondas, besimokinancziai lietuviszkai jaunuomenei.

Buvo	$426.22
„Auszros" kuopa No. 1, Chicago	$12.25

Isz Chicago: Klemencas ir Marijona Vilkai (jaunavedžiai) 50c; A. Žimontas, Urszule, Johana Zubiniute, Fr. Zubinas, V. Dubelis, A. Kaminckiute, J. Girijotas, E. Girijotiene, A. Bukauckas, A. Bukauckiene ir J. Zelionis po 25c; J. Bitinas 35c; N. Valantiejus 20c; M. Matonienė ir P. Right po 10c. Viso $4.00. Kankiniams $2.00, „Auszrai" 2.00

Isz Franklin, Wash: J. Butkus, S. Sadauskas, K. Szukis, L. Szmitas ir M. Kalauckas po $1.00; V. Szukžda, S. Grajauckas ir J. Andrulionis po 25c; A. Vaivada 10c. Viso $5.85. Kankiniams $2.45; Szliupo knygai ir darb. delegatui po 50c; „Auszrai" 2.40

Jozepatas Stonis, Chicago 2.00

$444.87

Pigiai ant pardavimo geras saliunas, vietoje lietuviu apgyventoje, prie didelių Crane fabriku. Atsiszaukite pas:

Jos Franczuzovski,
531 S. Canal st., Chicago, Ill.

Ant pardavimo geras saliunas vietoje lietuviu apgyventoje, miestelyje arti Chicagos. Dasižinokite „Lietuvos" redakcijoj.

Ant pardavimo medinis namas su lotu. Namas ant dvieju pentru, apacioje groserne, virszuje gyvenimas. Parsiduoda su visu bizniu, arkliu ir vežimu. Arti lietuviszkos bažnyczios. Preke $3000. Dasižinokite „Lietuvos" redakcijoj.

Pigiai ant pardavimo du jaunuomenei tinkami daiktai, tai yra: naujausios mados Byciklis ir Armonika pargabenta isz Prusu. Savininkas iszvažiuoja in Lietuva, todel parduoda labai pigiai, ir kas juos pirks nesigailes, nes tokiu daiktu kaip mineta armonika niekur czia negaus. Atsiszaukite pas:

Joseph Alijoszius,
8707 Commercial av., So. Chicago, Ill.
(10—6)

Pigiai ant pardavimo geras saliunas, vietoje lietuviu apgyventoje, biznis nuo seniai iszdirbtas. Savininkas iszvažiuoja ant farmos. Atsiszaukite pas.

Aleksandra Gedmina,
373 W. 25th st., Chicago, Ill.
(10—6)

Pigiai ant pardavimo labai gera buczerne lietuviu apgyventoje vietoje, biznis geral iszdirbtas, gera proga lietuviui. Savininkas turi butinai iszvažiuoti in Lietuva. Atsiszaukite pas:

Joseph Petrauska,
238 D. st. Cor. Silver, So. Boston, Mass.
(17—6)

Pigei ant pardavimo saliunas, labai geroj vietoj, lietuviu apgyventoje, biznis nuo seniai iszdirbtas. Atsiszaukite pas:

T. Podlaski,
668 Milwaukee av., Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo visi naminiai rakandai užtenkanti ant dideles szeimynos Parsiduoda labai pigiai. Atsiszaukite pas Jona Milaszauski, 133 W. 15-th st., Chicago, Ill.

Grand Opening.

Atideres nauja saliuna darau inkurtuviu baliu subatoj ir nedelioj, 11 ir 12 berželio, ant kurio grajys gera muzika ir svecziai susirinke gales mano dideleje saleje geral pasiszokti ir gražiai pasilinksminti. Visus aplinkininius ir pažystamus kviecziu atsilankyti.

Jos Rashinskas,
635 S. Canal st., Chicago, Ill.

Farmos.

Turiu keleta gražiu farmu ant pardavimo New Yorko valst., ir noriu kad jos lietuviams tektu, nes czia jau yra keli lietuviszki farmeriai, kuriems gana geral vedasi. Farmos nuo senial užgyventos, turinczios nuo 46 iki 160 akru, su triobomis, sodais valsingu medžiu, arti miestu, geležinkeliu ir tt. Parsiduoka ant iszmokescziu. Del platesnes informacijos raszykite indedami už 2c. markia ant adreso:

Geo Kleek, Poolville, N. Y.
(7—1)

Asz geral moku kriauczystos darba, galiu kuogeriausiai padirbti surdotus, kelnes, bruslotus ir tt. Jei kas reikalauja gero kriaucziaus prie kostumieriszko darbo, malones mane pakviesti.

J. Visznlauskas,
709 Fremont av., Baltimore, Md.

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 336 Broome st.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 116 Bowen Street

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
A. Stanelis, 281 Morris Avenue

BROOKLYN, N. Y.
Stan. Rinkewiczius, 73 Grand st.
Jos. Matutis, 112 Grand St.,

ELIZABETH, N. J.
Simon Mack 212 First St.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 824 Bank st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,

E.ST. LOUIS, ILL.
J. J. Ražokas,

NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Mažeika, 57 Whitman st.
M. J. Cheponis, 72, Jubilee St.,

BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 925 So. 2nd St.
J. Rukevicze 3243 Salmon street

LAWRENCE MASS.
Antanas Žvingilas,

UNION CITY, CONN.
D. F. Elmaitis,

SCRANTON, PA.
Joseph Petrikis, 1514 Ross Ave.

MAHANOY CITY, PA.
A. B. Strimaitis, 138 W. Spruce Street

CLEVELAND, OHIO.
C. J. Kasper, 31 Hill St.,
J. P. Grite, 273 Jefferson St.

PITTSTON, PA.
Jur. Kazakewiczia, 1150 Wyoming ave.

SCOTLAND.
K. Katauskas, 24 Pentland Pl.
BRIDGETON GLASGOW,

Kur gali gauti „Lietuvą."

„Lietuvos" redakcija turi savo agentus Brooklyne, Philadelphijoj, Baltimoreje, ir Shenandoah.

Sztai agentu adresai.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand st.
Jos. Szunskis, 155 Metropolitan ave.

Philadelphia, Pa.
J. Gudavicze, 3104 Richmond, St.
Jos. M. Smolenski, 783 So. 2 nd St.,

Baltimore, Md.
Wm. J. Morron,
S. E. Cor. Sharp & Camden sts.

Shenandoah, Pa.
Jos Valukas. 306 W. Coal st,

Pas szituos agentus gausite „Lietuva" už 5c. kas subata.

BREVIORELIS

KATALIKIŠKA MALDU KNYGELE,
Pavesta Lietuvos Katalikiškai Jaunuomenei.
Knygelos mieras 2¾×3¾. Puslapiai 140, storis ¼ colio.

Maziausia, graziausia ir smagiausia maldaknygė ant lietuviszko bažnyczios. Miltos, mišparai ir supliacijos dviejose kalbose: lotyniškai ir lietuviškai. Turi viesa reikalingas maldas ir kalendorių teip kaip didelė knyga. Balta plona gera popiera. Cia yra jos paveikslėliai ir preke:

No.1901.
Juodi, kieti, druti audimo apdarai, išrodo kaip skuriniai, gražus išspausti išmarginimai, lapų kraštai raudoni. Prekė.....40c

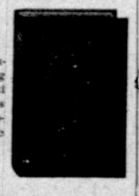

No.1902.
Juodi, kieti, druti audimo apdarai, išrodo lyg skuriniai, gražus išspausti išmarginimai, auksuotas kryžiutis ant šono, auksuotai lapų kraštai. Prekė 50c

No.1903.
Juodos francuziškos skureliės kieti lygus apdarai, aukseiniai parašai ant šono ir nugaros, lapų kraštai bagotai raudonai auksuoti, rundini kampai.
Prekė $1.00

No.1904.
Juodos francuziškos lygios skurelės, minkštai išrimšti apdarai, kampai išmarginti, auksiniai parašai ant nugaros ir šono, raudonai bagotai auksinti lapų kraštai, rundini kampai.
Prekė $1.25

No.1905.
Baltos skurelės kieti druti apdarai, gražus išspausti išmarginimai, auksuoti lapų kraštai.
Prekė 50c

No.1906.
Baltos skurelės minkštai iškimšti apdarai, per abu galu bėga auksuotos juostos, auksuotas kryžius ir ant nugaros parašas, auksuoti lapų kraštai, rundini kampai. Prekė 75c

No.1907.
Baltos celuloidos gražus apdarai, išrodo kaip balčiausias sloniaus kaulas, čysta, slidi, žvilganti; ant šono auksuotas kilelikas ir kvietkelė žaliais ir kitokių parvų lapeliais, rundini kampai, lapų kraštai bagotai auksinti, su viena kauline ant vidurio kabute. Prekė $1.50

Pinigus siuskite ant adreso:

A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

ALEKSANDRA KUPSZAS

3318 S. Morgan st., Chicago, Ill.
užlaiko

Pirmos Kliasos Saliunas
ir
Ruska Pirtis (Bane).

Saliune geras alus, arielkos ir kitoki gerymai, parinkcziausi cigarai.

Pirtis nauja, parengta pagal tikra ruska stiliu, su vanoms ir garu. Atdara ketvergais moterims, o petnyczioms ir subatoms vyrams. Visus užkvieczia apsilankyti ir pabandyti.

J. MIRAUSKIS,

3305 Auburn av., Chicago, Ill.

Turiu dideli sztora laikrodžių, laikrodėlių, žiedu, muzikaliszku instrumentu, gražiu gromatomu popieru, marškiniu, paunoszku, keputiu ir visokiu vaszariniu apredalu. Mano prekes pigesnes kaip kitu, o tavoru turiu ikvaizi ant pasirinkimo. Parduodu ant vietos ir ant reikalavimo siuncziu ir in kitus miestus. Rasztykite man, o gausite katalioga dykai.

Dykai auksinis Laikrodelis!

Mes duodame szita naujausios mados Amerikoniszkais viduriais Laikrodeli, geral laika rodanti, visai dykai tam, kurs parduos 24 artikulukus musu bižuterijos po 10c. kožna. Luksztai jo isrodo kaip laikrodžio gyrantuoto ant 25 metu. Rasztyk tuojaus, o mes tuojaus prisiusime bižuterija ant pardavinejimo. Kada isz parduosi prisiusk mumis $2.40 ir gausi szi laikrodeli su lenciugeliu dykai.

Crown Supply House,
Dep'h 23, 163 Randolph st., Chicago, Ill.

[Laboratory 313 Bedford Ave.]

Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

Plauku Slinkimas.

Pikiszanos, niežulys, prieszlaikinis plikimas ir visas galvos odos ligos tampa isgydytos. Atsauginima plauku gvarantuojame. Roda dykai.

Drs. J. M. Brundza
Scalp and Hair Specialist
New York & Brooklyn, U. S. A.

V sai už dyka.

Kas prisius 25c. markems aplaikys 12 arkuszu gromatoms popieru su kopertais ir gaus dovanu lietuviszka knygele verta 15c. dainu ar kita kokia nores. Popieros su gražiais pasveikinimais, dainelems, paveikslais ir gražioms kvietkoms. Už $1.00 6 tuzinai. Agentams duodu ant ju gera uždarbi. Adresuokit:

V. Ukmann,
Station W. Box 14, Brooklyn, N. Y.

Lietuviszkiejie Europos laikraszcziai.

Varpas politikos, literaturos ir mokslo menesinis laikrastis. Metu preke $1.25

Ukininkas tautiszkai-politiszkas menesinis žmoniu laikrasztis. Metu preke ..... 75 centai

Abu laikraszeziu iszeina Tilžeje (Prusu Lietuvoje) kas menuo viena karta.

Kiekvienas lietuvis, noris politiszkai apsiszvietsti ir geriaus suprasti Lietuvos reikalus ir savo pareigas, noris sekti Lietuvos visumenes gyvenima, savo broliu darbus Lietuvoj ir ju kovas su caro valdžia bei jos bendrais už savo tiesas, už geresne savo ateiti, — kiekvienas pamlnetuose laikraszcziuose atras daug naudingu žiniu ir pamokimu.

Kas noretu parsisiuzdinti viena ar antra laikrasztį, arba ir abudu kartu, te padeda raszydamas ir siuzdamas pinigus toki adresa:

M. Saunus Fabrikstr. 27 Tilsit, Ostpr. Germany.

Arba ir katra nors isz žemiau paduotuju

M. J. Damijonaitis 3108 S. Halsted Chicago, Ill.

N. Gendrolius 116 Bowen St. So. Boston, Mass.

G. M. DANUS,
Lietuviszkas Kriauczius

160 Canalport Ave., Chicago, Ill.
Terp Halsted st. ir Union Ave.

Apsteliuotas Drapanas padarau gražiai, gerai ir pigiai. Turiu daugybę importuotų ir namini ų gelumbių ant pasirinkimo. Visą savo darbą gvarantuoju.

Reikalaujanti gerų drapanų ateikite pas manę, o aš pasirupinsiu jus užganėdinti.

C. Z. S. URNICH,

734 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Lietuviszkas Akiu Daktaras.

Gydo ir egzaminuoja silpnas ir serganczias akis ir pritalko akuliorius pagal akiu reikala. Prekes pigesnes kaip kitu. Roda dykai.

Silpni Vyrai.

Visiems reikalaujantiems daktariškos pagelbos pasiunsiu garsaus daktaro receptą dykai. Ne C. O. D. ne apgavingus gydymo sampelius. Perskaityk šį apgarsinimą.

Šis yra parašytas dėl vyrų, turinčių sugriautą sistemą per išdykumą savo jaunų dienų. Klausyk mano rodos. Perstok gydęsis su "sempelinėmis" gyduolėms, elektriškais diržais, "speciališkoms" patentuotoms gyduolėms ir kitokiomis apgavystėmis. Diržas negali tevps išgydyti, o nuolatinis gėrymas ar valgymas visokių medicinų sugadins tau vidurius, užnuodys tavo sistemą teip, kad liga stosis neišgydoma.

Keletą metų aš kentėjau liga jaunistės klaidų: ouvau nevištkas, turėjau naktinius nubėgimus, varicocele, stoką vyriškumo, silpną pomitį, stoką gyvumo, ambicijos ir drąsos, jaučiau sunkenybę, sumažėjimą lytiškų dalių ir tt. Mėginau gydytis viskuom kas tik ką rodyjo, bet veton geryn, sveikata ėjo blogyn. Ant galo buvau priverstas keliauti į Europą ir klausti rodos geresnio daktaro, kuris mane ir pagydė. Receptas to garsaus daktaro, kurisis aš pasigydžiau turiu ir šįdien savo rankose, nes žinac kaip tai sunku biro pasigydyti, todėl aš pasiryžau ir kitus pagelbėti tokioms ligoms sergančius. Kas pas manę atsišauks per laišką, aš kožnam pasiunsiu dykai kopiją to garsaus recepto uždaryioje gromatoje drauge su reikalingais pamokinimais kaip gydytis. Receptas bus parašytas teip aiškiai, kad pagal jį kiekvienas geresnis aptiekorius gyduoles sutaisys. Paklausyk mano rodos, o pamatysi kad visiškai išsigydysi.

Nepalaikyk manes už tokį šarlataną kaip kad tie, ką siulo gydymą dykai, dirbus dykai, rodus dykai kaipo meškerę ant sugavimo žuvių — kad paskui iš jų pinigus vilioti už netikusias ir pavojingas medicinas siunstomas C.O.D. Aš nieko nesiunčiu C.O.D. neturiu nieko pardoti; vardą gi tavo užlaikysiu slaptoje. Jeigu mane atrasi neteisingu, turi tiesą šiame pačiame laikraštyje apgarsinti mane apgaviku. Už mano klapatą, aš paprašysiu tik 50c tada, kada išsigydysi. Daugian nieko nereikalauju ir to siuprašau kad man siunstum pinigus pirmiau pakol visiškai neišsigydysi. Rašyk man šįdien, nes gal šis apgarsinimas kitu syk jau nebus šiame laikraštyje.

Atmink kad tu gauni receptą ir visus reikalingus pamokinimus dykai ir nereikalauji nieko mokėti pakol visiškai neišsigydai, tada užmokėsi man 50c. Adresuok:

C. Benlston, P.H.Box 655, CHICAGO, ILL.

KASDIEN

asz gaunu naujus laiszkus nuo ligoniu, kurie yra davadu nesuvylianczios pasekmes mano vaistu.

Olyphant, Pa. Kovo 12, 1904 m.

Brangus Profesoriau Collins:—

Aš skaitau sau už gerą laimę matyt jus vardą laikraščiuose. Jausdamasi sergančiu jau ilgą laiką nuo silpnybės kepenų ir inkstų ir slogų gkilvio, aš apturėjau tiek daug palengvinimo nuo vaistų, kurie man buvo siųsti, kad aš dabar labai linksmas nusiųsti jums savo paveikslą, apgarsinkite jį visuose laikraščiuose, idant jusų vaistininkiškas gabumas ir malonus pasielgimas su sergančiais galėtų buti žinomu kuo plačiausiak

Su pilnu užsitikėjimu, tikėkite man, Jusų tikras tarnas ir draugas,

L. Pusdeėris.

New York, Kovo 7, 1904 m.

Mano brangus daktare:—

Siunčiu jums šįdien savo paveikslą, ir meldžiu jus pagarsinti jį drauge su mano laišku. Išlieguai daugelį metų nuo pasididinimo kepenų, blogo žlebčiojimo ir abelno nerviškumo drauge su moteriškoms ligoms, aš išgirdau apie jusų vardą ir vartojau jusų vaistus ir sekiau jusų rodą su ta ižeiga, kad po kelių savaičių aš buvau pilnai išgydyta nuo visų mano nesveikių.

Aš siunčiu jums širdingiausią padėkavonę už šitą atliuosavimą nuo visų mano kančių, ir rodiju visoms moterims kurios yra sergančios panėšiai, kreiptis prie jus, nes aš tikrai tikiu, kad jus joms pagelbėsite.

Jusų dėkinga pacientė,

Mrs. M. Companiak.
69 Third ave., N. Y.

Steubenville, Ohio. Kovo 2d. 1904 m.

Guodotinas Profesorius:—

Prieš vartojimą jusų puikųjų vaistų, aš ilgus metus jaučiau su kožna atmaina oro didelius reumatiškus skausmus kožnoje dalyje kuno, ypatingai skaudėjimą gerklės ir skausmus rankose ir pečiuose. Nors aš turėjau daugelį daktarų, aš ėjau blogyn ir labai sulaibėjau, susilpnėjau ir netekau visiškai valgumo.

Po paėmimui jusų vaistų aš neknomet dar po to sejaučiau jokio skausmo ir neturėjau jokio kito nesmagumo ar nesveikatos, kurią aš ižkentėjau pirma. Aš esiu tvirtas, įgijau 20 svarų ir jaučiosi pilnai sveikas.

Meldžiu priimti mano padėkavonę už sugrąžinimą man sveikatos su savo medicinišku gabumu ir jusų nesulyginamais vaistais. Aš pasiunčiu jumis savo paveikslą šįdien, kurį jus galite pagarsinti drauge su šituo laišku ir visuomet skaitykite manę tarpe savo dėkingų pacientų. P. Putinas.

Paslaptis D-ro Colllins'o gydymo ligų pasekmės yra tame, kad po nuosekliam tyrinėjimui ligų privatiškai ir ligonbučiuose JIS IŠRADO GYDUOLES, kurios ne tik išgydo sergančius organus, bet teipgi veikia ant visos nerviškos sistemos, sustiprindamos ją ir priduodamos kunui stiprumą atstovėti užpuolimui ligos ateitėje.

Neapgaudinėk savęs. — Neapkrauk savo pajiegos ir nelauk kol liga tavę visiškai sunaikins. Kiekvienas iš svarbiųjų organų kuno yra lyginai kaip žiedas retėžyje gyvasties. Jei yra silpnumas širdies ar plaučių, kepenų ar inkstų, tai buna silpnas žiedas retėžyje gyvasties, kuris bile valandą gali nutrukti.

Sunku butų nusverti gerumą, kokį D-ro Collins'o vaistai yra padarę, ar apštį laimės, kurią yra suteikę Amerikos namams bėgyje 12 metų nuo pirmutinio padavimo jų žmonėms ir apreiškimo jiems, kad jie apsigins ir išsigydis nuo dangelio ligų, kurios gresia gyvastims tėvų ir vaikų. Kožnas pažadėjimas duotas jiems buvo dalaikytas, ant kiek tas yra žmogaus galybėje, ir šįdien D-ro Collins'o vaistai yra pripažinti už pavyzdį ne tik nuo žmonių, bet ir nuo daktarų, vaistinikiškų mokslainių, kollegijų ir medicinisko svieto abelnai.

Prof. Collins darodė be mažiausios paabejonės —kad jo ŠALCIO GYDUOLES išgydo slogas šviežias ar biauriai įsisenėjusias ir apsaugoja nuo Pneumonijos, Bronchitis, Influenzos, Kataro ir net daug pavojingesnių ligų.

Jo Reumatizmo Gyduolės— yra tikras vaistas nuo visokių formų reumatizmo, paprastai išvarantis skausmą į 12 adynų.

Jo Inkstų Gyduolės— yra išgydę daugybę sergalingų inkstų ir prašalinę daugiaus kartų Brightligę negu kokia nors kita žinoma gyduolė.

Kepenų ir Kraujo Gyduolė— daro stebuklus taisyme žmonių ir užlaiko juos liuosais nuo Skaudėjimo pilvo, Kietų vidurių, Odos išbėrimų, Galvoskaudžių ir tt.

Jo Kosulio Gyduolė— sustabdys kosulį ir sulaikys jį nuo įsigavimo į bronchinius takus ir plaučius daug tikriaus negu koks kitas išradimas.

Kad visi kiti jo vaistai — yra teip pasekmingi gydyme ligų, teip nepavojingi, tikri išeigose, kaip ir tie, kurie augščiaus minėti.

Jeigu sergi, rašyk pas jį be atidėjimo apie savo ligą. Jis prisiųs tau vaistus, kuriais išsigydysi ir įgysi pilną sveikatą.

PROF. E. C. COLLINS, New York Medical Institute, 140 West 34th St., NEW YORK.

Puiki Lietuviszka Balberne.

Po num.
155 Metropolitan av. ant kampo Berry st. Brooklyn, N. Y.
Juozas Szunskis ir Vincas Simanawiczia

Puikei plaukus kerpa ir lengvai barzda skuta.

Dykai! Dykai!

Gaus kiekvienas Daktariškų knyguteę apie ligas vyrų, moterų ir vaikų kas prisiuns savo adresą ant adreso:

L—VA, P. O. Box 268,
MADISON SQ. N. Y.

Neo Korn-spanduku ant koju tik 10c.

Gvarantavojeme isgydyma.
Dantu gelmo ir Skorbuto, Papuczkus nugidit. Plauku slinkima sulaikite ir sutankite ant pralikusios galvos, Pietiskanas isznaikina. Teipgi turime vaista del isnaikinimo plauku, kad barzda nereiktu skust, arba moteris turi ant apgimimo ligus gyvaplaukius, mes esame SPECIJALISTAIS.

J. M. B. Chem, Co.
bx106 Sta. W. B'klyn-New York.

Nei $1 Nereikia Moketi iki Iszgydymui.

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!

Garsus mediškas užžiurėtojas, užbaigęs vokiškus ir amerikoniškus Universitetus, su daug metų patyrimų yra autorium, išrodinėtojum ir specialistu gydyme privatiškų, nerviškų ir užsisenėjusių ligų. Tukstančiai jaunų vyrų tapo išgelbėti nuo priešlaikinio grabo, kuriems jis sugrąžino sveikatą ir tvirtumą.

Nerviškas nusilpnėjimas. Nerviškas silpnumas, peržengimas gamtos tiesų, nustojimas gyvybės, lenkimasis draugijos, sunykimas ir tt. yra tai pasekmės sulaužymo sveikatos tiesų. Tu gal esi pirmam laipsnyje bet atmink kad artiniesi greitai prie paskutinio. Nedaleisk falšyvai begėdystei ar pasididžiavimui suturėti savę nuo sugryžimo prie sveikatos. Daugel vyrų neatboja apie savo padėjimą kol jau yra per vėlu.

Limpančios ligos, kaipo kraujo užnuodyjimas visokiuose laipsniuose, užkrėtimas gerklės, nosies ir kaulų, puolimas plaukų, užakimas varpos ravelio, uždegimas puslės, sutinimas lytiškų dalių yra greitai ir nuodugniai išgydomi. Mes parengėme gydymą virš minėtų kenkimų teip, kad tu netiktai patirsi greitą palengvinimą, bet visišką išgydymą.

Atmink— Mes duodame užtikrinimą išgydymo kiekvienos ligos paimtos ant gydymo. Jeigu tu negyveni Chicagoj, tai rašyk prašydamas klausymų lakšto. Tu gali but išgydytas namie, jeigu suteiksi mums gerą aprašymą savo ligos. Gyduoles sukrauname in mažas, be jokių parašų skrynutes, teip kad nieks neatkreiptų atydos kas jose yra.

Gyduoles Dykai iki Iszgyjimui.

State Medical Dispensary,

Pietvakarinis kampas State ir Van Buren gatvių,
Inejimos per 66 Van Buren gatve, ruimas 6, Chicago, Ill.

Mes užprašome visus kenčiančius nuo užsisenėjusių ligų, nuo kurių negalėjo išsigydyti, atsišaukti į musų gydynčią ir pamėgyti musų NAUJA BUDA, kuris yra laikomas už neklaidingą.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po pietų; nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir šventadieniais nuo 10 tik iki 12.

RODA DYKAI!

Paveikslas naujo Popiežiaus PIUSZO X.

miera 18x24 coliu.

Yra labai gražus paveikslas, ant kurio matosi naujas popiežius teip kaip gyvas. Viduriniai rubai balti virszutiniai raudoni, o abrozo dugnas tamsiai žalias. Neapsakytai gražus paveikslas.

PREKE 50 centų.

Gaunamas „Lietuvos" redakcijoj. Adresas.

A. OLSEVSKIS,
924 33rd Str.,
Chicago, Ill.

MARJA DOWIATT

LIETUVIU DAKTARAS

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street.
Nuo 8-tos iki 10tos ryto.
nuo 7-tos iki 9 val. vakare.
Nedėliomis tiktai nuo 8-tos iki 10-tai ryto.

Telefonas: Morgan 1382.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

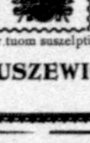

Guodotinoms tautiszkoms ir bažnytinems Draugystems iszdirba:- **Karunas, Amerikoniszkas Weliawas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenkielius, Kepures ir del Marszalku paredus.**

Guodotiniems Kunigams iszdirba:- **Kapas, Arnetas, Dalmatikus, Albas, Stulas** ir wisus bažnytinius paredus. Visoki darbą atlieka artistiszkai in laiką.

Noredamos guodotinos Dr-tes, arba guodotini Kunigai, kad Jusu darbas butu priderancziai atliktas ir tuom suszelpti savo tautetę, paweskite ji tikrai lietuwaidai,

T. ANDRUSZEWICZ & CO.
115 W. Division St., Chicago, Ill.

DOVANAI VISIEM SERGANTIEM

KOL NEBUS ISZGYDYTI,
Garsus Elektros DIRŽAS
„GIANT"

ELEKTRA YRA GYVASTIS! Vienu vaistų neužtenka, nes organiną liga nusilpnina, ir vaistai negali sugrąžinti tos pajiegos, kurios jis neteko per chroniską arba sunkią ligą. Stai delko daugelis žmonių vartoja vaistus per ilgus metus be jokios naudos, o kiti išgydyti tik vaistais, kada jau tiki kad yra visiškai sveiki, umai atkrinta į senąją ligą prie menkiausios progos.

ELEKTRIŠKAI - VAISTIŠKAS GYDYMAS (su elektra ir vaistais) yra vienatinis gydymas kursai išgydo be abejones į galimai trumpiausią laiką VISAS UŽSISENĖJUSIAS IR NAUJAS LIGAS. Parodymui, kad teip yra, mes VISIEMS sergantiems, kurie tik pas mus atsišaukia, siunčiame DOVANAI, kol jie pasveiks, savo garsų elektrišką diržą GIANT.

Kosulys, silpnumas, reumatizmas, silpnumas vidurių, dusulys, ligos pilvo, kepenų, plaučių, puslės ir širdies, nečystumas kraujo, nerviškos ligos, negalėjimas, nevaisingumas, uždegimai, karštigės, slinkimas plaukų, gonorhea, skaudulai, sifilis, nietėjimas, neregulariškos menesinės, malaria, ir t. t. VIS TIEK KOKIA LIGA NEBEBUTŲ, ateik ir tegul tave peržiuri mųs specijalistai, arba jei esi toli, parašyk gerai išaiškindamas savo ligą.

Rašyk pas:

New York Specialty Co.,
52 W. 18-th St., Room 24, NEW YORK, N. Y.

MES GVARANTUOJAME KAD IŠGYDYSIME.
PRIĖMIMO valandos: kasdien nuo 11 iki 1, Subatomis nuo 10 iki 1.

D-ras A. F. Bauer

sunus garsaus prof. M. D. BAUER.

Baiges mokslą Europoj ir Amerikoj, gydo visokias ligas abieju lyčiu su didele pasekme.

Ofisas ir gyvenimas

Blue Island Ave. kampas 12 ul.

Ruimai 8, 9 ir 10 Power House.
Chicago, Ill.

Valandos:
10 iki 11 ryto,
2 iki 4 po pietu,
ir 7 iki 9 vakare.

Telefonas: Monroe 855.

F.P Bradchulis

Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709
S. E. Corner LaSalle & Washington sts
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 3112 S. Halsted arti 31-mos.
arti 31-mos ul. Tel. Root 74.

Lietuviszka Banka.

(Uideta 1888 mete.)

Siuncziam pinigus greitai ir saugiai in visas dalis svieto. Parduodame Laivakortes ant greicziausiu laivu. Paczto Sta. No. 8.

S. Mack,
212 First St., Elizabeth, N. J

Lietuwiszkai-Ruska Aptieka.

257 Hanover st. 257
Boston, Mass.

Turime pilnai aptiekoriszku tavoru kaip krajevu teip ir užrubežiniu. Aptiekoje visados randasi **daktaras**, kurs duoda roda visokiase ligose be jokios mokesties.

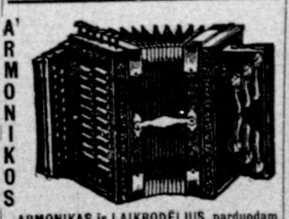

A' ARMONIKOS

ARMONIKAS ir LAIKRODĖLIUS parduodam už numažintą prekę, del šito laikraščio skaitytojų. Buk atsargus pirgdamas laikrodėlį nuo svetimtaučių. Lieluviai pas savą!

Jeigu dar neturi mano kataliogo, tai rašyk šendien prisiųsdamas savo adresą ir už 2 ct. markę, o mes prisiųsime gražų lietuvišką armonikų katalioga dykai, kuriame rasite visokių muzikališkų instrumentų ir laikrodelių prekes.

Adresuokite teip:

M. J. DAMIJONAITIS
3108 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Raulai kurtu begi? Nugi pas PiatraSzleki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska oczisszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti negaliu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veselliu ir mitingu ir paklauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbeti angliszkai. Atsikite pas mane, o asz jum patarnnusiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Szlakis,
3321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Tarpe 33-ios